

AKTUALNO VPRAŠANJE

Pred dvema leti smo na Gorenjskem popili 822 tisoč litrov piva, lani pa že nad en milijon 280 tisoč litrov in je še prevladoval občutek, da piva ni. Saj ga je tudi primanjkovalo in v najbolj vročih dneh ga je bilo celo zelo težko dobiti. Kaj pa letos? Kaže, da ne bo nič boljše, če ne še slabše. Piva bo približno toliko kot lani, vsaj tako so nam povedali pri trgovskem podjetju »Vino« v Kranju.

— Ze prva poletna vročina, ki nas je sicer letos malo prehitela, je pokazala, da bo

letos huda za pivo in ne le za pivo, tudi za brezalkoholne pijače bo stiska. Za prvomajske praznike marsikje niso mogli postreči gostom s pivom ali cocto. Bife »Svobode« na Jesenicah že 30. aprila ob 21. uri zvečer ni mogel postreči gostom s pivom ali cocto. Navedli bi lahko še vrsto primerov. Še posebno so prišli do izraza zadnje dni, ko je nastopila prava poletna vročina. Če upoštevamo še to, da se je tudi struktura potrošnje pijač spremenila v korist brezalkoholnih pijač in bo ta sprememba letos še večja, spričo podražitve alkoholnih pijač, se vprašuje-

mo, kaj bodo počela naša gostinska podjetja. Danes razen piva ni pomanjkanja alkoholnih pijač. Povsem drugačna pa je slika pri brezalkoholnih pijačah. Niti vse občine nimajo proizvajalcev sodavice in šabese. Proizvajalci in gostinska podjetja so že lani slišala ogromno kritike o teh problemih, toda koliko in kaj so napravila, da bi vsaj zboljšali preskrbo s takimi brezalkoholnimi pijačami, ki bi se lahko dobile? Radenska voda odteka dnevno v potok. Morda je pri takih pijačah premalo zaslužka?

AKTUALNO VPRAŠANJE

POTRESEL BOM VEJO . . .

... BOSTE VIDELI, KAKO BO SNEŽILO!

Ljudski odbori sestavljajo perspektivne družbene plane

Sveti OLO te dni že začnejo razpravo o osnutku okrajnega perspektivnega družbenega plana — Predvidoma v začetku julija bodo o perspektivnih planih dokoončno sklepali ljudski odbori

Okrajni ljudski odbor Kranj ter občinski ljudski odbori se že del časa ukvarjajo z obsežnim in zahtevnim, toda zelo pomembnim delom: s sestavljanjem okrajnega in občinskih perspektivnih družbenih planov.

Strokovne komisije Zavoda za plan OLO pravkar končujejo prve osnutke. Gradivo o oblikovanju bruto proizvoda in narodnega dohodka je že dokaj obdelano. Težavnost kot ta plat pa je obravnavanje perspektivnega razvoja proizvodnih družbenih področij, kajti potrebe in želje so na tem področju dosti večje kot so sred-

stva, ki naj te želje uresničuje. Sestavljanje osnutka okrajnega perspektivnega družbenega plana pa je kljub obsežnemu delu že toliko napredovalo, da v teh dneh že začnejo razpravljati o osnutku besedila plana posamezni sveti za svoja področja. Na teh sejah svetov bo sodeloval tudi širši krog zainteresiranih gospodarskih in družbenih delavcev. V prvih dneh junija bo zasedanje, na katerem bosta oba zbora Okrajnega ljudskega odbora predhodno razpravljala o osnutku okrajnega perspektivnega plana, nato pa bodo o predlogu razpravljali še občinski ljudski odbori, da bi lahko povedali k predlogu plana svoje pripombe.

Na vseh teh sejah bo k razpravi povabljen tudi širši krog zainteresiranih ljudi, precej misli in predlogov k perspektivnemu razvoju posameznih področij pa so ljudskim odborom prispevali tudi volivci na letošnjih zborih volivcev, zlasti v predvolilnem obdobju.

Predvidoma takoj v začetku julija bo Okrajni ljudski odbor dokončno sklepal o okrajnem perspektivnem planu, v naslednjih dneh — bržkone do srede julija — pa bodo tudi občinski ljudski odbori že sprejemali občinske perspektivne plane.

Jeseni v Kranju administrativna šola

Letošnjo jesen se bo ostalim šolam v Kranju pridružila še ena — administrativna šola. Ustanovitev te šole so narekovale potrebe po administrativnem kadru v gospodarskih organizacijah in ustanovah na Gorenjskem, hkrati pa bo tako moč zaposliti ženske delovne sile. V šolo bodo sprejemali samo kandidate z Gorenjske oziroma bo šola vzgajala kader za potrebe Gorenjske. Do sedaj je namreč le nekaterim z Gorenjske, ki so končali osemletno šolanje, uspelo vpisati se na administrativno šolo v Ljubljani, ker je v ljubljanski šoli dokaj malo prostora. V dvoletni administrativni šoli v Kranju računajo, da se bo letno lahko izšolalo okoli 60 ljudi. Potrebe po administrativnem kadru pa so tolikšne, da bi že sedaj lahko zaposlili okoli 120 ljudi v teh poklicih.

Zanimanje za to šolo je na Gorenjskem precejšnje. Na Tajništvu za šolstvo pri OLO v Kranju pravi, da imajo že sedaj mnogo prijavitelj, več kot pa je zmogljivost šole. — Administrativna šola bo pri Ekonomski srednji šoli v Kranju.

S. S.

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XI., ST. 37 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 16. MAJA 1958

Pred pomembnim zasedanjem Zbora proizvajalcev OLO

Na dnevnem redu: tarifna politika in problemi socialnega zavarovanja

Dne 20. maja bo Zbor proizvajalcev OLO Kranj razpravjal in sklepal o dveh zelo pomembnih zadevah: o tarifni politiki in načelih, ki jih kaže na tem področju uveljavljati, ter o problemih socialnega zavarovanja v kranjskem okraju.

Tarifna politika čedalje bolj postaja eden izmed najvažnejših elementov gospodarjenja, hkrati pa je odsev proizvodnih odnosov. Sijajen delitve dohodka, ki ga uvajajo letošnji zakoni, omogoča gošpodarskim organizacijam, da se dosti bolj samostojno kot doslej uveljavljajo tako tarifno politiko, ki najbolj ustreza njihovim potrebam. Neposredno iz ustvarjenega čistega dohodka gospodarske organizacije se oblikuje, kot plačilo za delo, osebni dohodek delavcev. Višina osebnega dohodka je odvisna od proizvodnosti dela in ustvarjenega dohodka gospodarske organizacije. Tako je postal osebni dohodek osnova za vsklajevanje interesa delavca in gospodarske organizacije, kar odpravlja vzroke mezne miselnosti. Pri takem sistemu delitve dohodka pa je tarifna politika podjetij še posebno pomembna.

Gospodarske organizacije so že lani razpolgale z znatnimi sredstvi za nagrajevanje po delovnih rezultatih, torej za vodenje vzpodbudnejše tarifne politike (trgovina, gostinstvo in obrt v našem okraju s 57.000.000 din, ostale pa-

noge pa z 1.199.000.000 din). Toda delavski sveti kot organi tarifne politike v podjetjih so te možnosti izkoristili le delno (48,9%), v posameznih panogah (trgovina, gostinstvo, obrt) pa sploh nič! Tembolj se je zato nujno potrebno pogovoriti o tem, kako bodo organi upravljanja vodili tarifno politiko v novih pogojih, ko še samostojnejše razpolagajo s še dosti večjimi sredstvi.

Na vse te poglavitne probleme na področju tarifne politike bo okrajni zbor proizvajalcev opozoril na torkovem zasedanju. Na podlagi priporočil in sklepov tega zasedanja bodo takoj nato obravnavali tarifno problematiko na svojih območjih tudi občinski zbori proizvajalcev, ki bodo sprejemali konkretna priporočila delavskim svetom za ureditev posameznih problemov. Doslej pa je obravnaval tarifno problematiko le Zbor proizvajalcev pri ObLO Kranj.

Druga zelo pomembna zadeva, o kateri bo na torkovem zasedanju razpravljali Zbor proizvajalcev OLO, so problemi socialnega zavarovanja. Organi družbenega upravljanja v socialnem zavarovanju upravljajo sredstva (skupaj s pokojninami nekaj manj kot 3 milijarde din letno), ki so večja kot so sredstva okrajnega in občinskih družbenih planov. Ze samo to priča o sila pomembni vlogi socialnega zavarovanja v družbenem živ-

ljenju; razen tega pa upravljanje tega področja sega neposredno v interese zavarovancev. Zato je prav, da se s temi problemi ukvarjajo ne samo organi upravljanja v socialnem zavarovanju, marveč tudi širša družba.

Ta razprava na zasedanju Zbora proizvajalcev bo toliko bolj hasnila, ker sovpada v priprave na skorajšnje volitve v skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje in njegovih podružnic. Sedanja organi družbenega upravljanja na področju socialnega zavarovanja so dosegli dokajšen napre-

dek, vendar pa še niso posegli dovolj globoko in učinkovito v vsa zahtevna problematika tega področja. Tudi sestav sedanjih skupščin kaže izboljšati, tako glede socialne kakor tudi starostne strukture. V sedanjih skupščinah socialnega zavarovanja v okraju je le kakih 34 odstotkov delavcev, uslužbencev je blizu 48 odstotkov, upokojencev pa 18 odstotkov. — V teh organih ni nikogar, ki bi bil star manj kot 25 let. Skupščine socialnega zavarovanja kaže torej pomladiti in izvoliti vanje več delavcev neposredno iz proizvodnje.

NAŠ RAZGOVOR

Neopravičeno malodušje

Nekako tri leta bo tega, kar je zašla kulturno prosvetna dejavnost v Trzinu v slepo ulico, ali določneje povedano: o tamnošnjem kulturnem delu skoraj ni moč govoriti! Ta ugotovitev in pa vrsta ugibanj ter komentarjev nas je privedla do odločitve, da povprašamo, kje tiče vzroki tolikšnemu kulturno prosvetnemu mrtvilu? Kaj menijo o tem tovarši Mirko Brejce, ravnatelj 8-letke »Heraj Grajzer«, ki začasno opravlja posle predsednika Sveta za prosveto in kulturo ObLO Trzin:

»Vzrokov je več: najbolj pereče pa utegne biti malodušje, ki se je polotilo članov tržiške Svobode. Njihovo kulturno delo je namreč povezano s precejšnjimi objektivnimi in subjektivnimi težavami, ki pa jih tržiško občinstvo ne zna vrednotiti. Prireditve — dramske, dalje nastopi instrumentalnih in vokalnih ansamblov, razna predavanja, akademije in podobne prireditve zabeležijo vedno zelo slab obisk. Zategadelj se člani Svobode, ki bi sicer radi delali, upravičeno vprašujejo, čemu sploh brezplodno razmetavanje časa in prizadevanj.»

»Katero so glavne težave, ki zavirajo kulturno delo in kaj ste storili za tesnejše zblizanje med občinstvom in člani Svobode?»

»Skorajda nepremostljivo oviro predstavlja pomanjkanje dvorane z ustreznimi prostori. Dvorano z odrom, ki bi ustrezala dejavnosti Svobode, zaseda kino, sindikalna dvorana in oder pa sta preveč utesnjena,

da bi ustrezala delovnim potrebam Svobode. Položaj pa postane še posebno zamočan, če upoštevamo, da je sožitje Svobode in kina z vsakodnevnim predvajanjem filmov, zelo oteženo. V ilustracijo še vmesna pripomba o delovnih pogojih dramske sekcije. — K bratnim vajam smo se zbirali v pisarni tukajšnje 8-letke, aranžirke in vrsto vaj smo imeli na malem odru v sindikalni dvorani, medtem ko smo vaje pred premiero prenesli na oder v kino dvorano. Seveda začno te vaje šele po končani večerni kino predstavi, to je nekako po 22. uri. Da morajo biti igralci ob takšnih neznošnih delovnih pogojih na moč požrtvovalni in polni samozatajevanja, ni treba posebej poudarjati. To je tudi vzrok, da dramska sekcija letos molči. Enake usode so deležni tudi razni koncerti in druge kulturne prireditve. Razumljivo je torej, da se vrednote kulturnega poslanstva Svobode spričo nezanimanja občinstva skrijejo na minimum.

Z drugim vprašanjem: kaj smo storili za zblizanje med občinstvom in člani Svobode, me pa spravljate v zadrego. — Bojim se, da smo to vprašanje malce zanemarili. Vendar pa bomo skušali zamujeno nadoknaditi. Od povezave s sindikalnimi podružnicami podjetij in ustanov, ki naj bi med članstvom poživile zanimanje za kulturne prireditve, si mnogo obetamo. Podobno vlogo naj bi v prihodnje odigrali tudi aktivisti LMS. Malomarnega odnosa občinstva do kulturnih priredi-

tev pa je deloma kriva tudi pomanjkljiva propaganda.»

»Katero sekcije so vključene v Svobodo?»

»Dramska, dalje lutkovna, ki kljub ugodnim delovnim pogojem ne dela, izobraževalna, za katero velja enaka ugotovitev, pa likovna, šahovska, pevski zbor in godba na pihala, ki je med vsemi sekcijami najmarljivejša.»

»Kakšni so pogoji za delo izobraževalne sekcije?»

»Najboljši, kljub temu pa sekcija molči. Na pobudo Društva prijateljev mladine je bilo lani 9 predavanj — to pa je bilo menda, poleg še nekaterih redkih priložnostnih predavanj, tudi vse. Letos pa, žal, o kakršnikoli dejavnosti na tem področju ni govora.»

»Kakšne delovne pogoje odpirajo materialna sredstva?»

»Ugodne, kajti občinski proračun za vsa prosvetna društva v občini — semkaj sodijo razen tržiške Svobode še prosvetna društva v Lešah, Kovorju in Lomu — znaša 730.000 dinarjev. Od tega je 500.000 din namenjeno DPD Svoboda Trzin, ostalo pa je razdeljeno med ostala prosvetna društva.

Eno je jasno: o kulturno-prosvetni problematiki Trzin bosta morala poslej razmišljati predvsem občinski Svet za prosveto in kulturo in Svet Svobod in prosvetnih društev, hkrati pa bosta morala Sveta reševati probleme vzajemno s sindikati in mladinsko organizacijo. »

Pomladanska razglednica

Na majskelem izletu

TE BIJ PO SVETU

V Parizu so v soboto aretirali 89 Alžircev, ki so jih osumili, da so sodelovali v »Alžirski fronti nacionalne osvoboditve«. Pravijo, da je policija zaplenila tudi več dokumentov, ki kaže razkrivajo ilegalno delo aretirancev.

V Bukarešti se je začela v nedeljo mednarodna konferenca novinarjev iz Evrope, Azije, Afrike in Amerike. Na njej razpravljajo o strokovnih vprašanjih.

Seste povojne parlamentarne volitve v Grčiji, so se končale s presenetljivimi rezultati. Zmagala je radikalna unija Karamanlisa s 173 od 300 mandatov v skupščini, medtem ko je združena demokratična levica s 78 mandati zasedla drugo mesto. Ostale stranke so dobile dosti manj mandatov.

Državni sekretariat za zunanje zadeve FLRJ je objavil, da je bil obisk predsednika prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR K. E. Vorosilova odgojen.

V ponedeljek je temperatura na Dunaju zabeležila 32,7° Celzija. To je najvišja temperatura, ki so jo zabeležili po letu 1873. Zaradi vročine se je primerilo 32 prometnih nesreč, pri katerih je izgubilo življenje 6 ljudi.

Komisija za jedrsko energijo je objavila, da so na Bikinih preizkusili še eno atomsko bombo. O eksploziji niso objavili nobenih natančnih podatkov.

V Alžiru je prišlo v torek do državnega udara. Ultra kolonialistični demonstranti v Alžiru so vdrl v glavni stan ministra rezidenta Lacosta in tako izrazili nezadovoljstvo z novo vlado katoliškega voditelja Pflimlina. Poveljniki francoskih padalcev general Massu je sporočil, da je bil ustanovljen »Komite nacionalne rešitve« v Alžiriji. Vlada tega komiteja naj bi »se pobrigala, da bo Alžirija ostala francoska«.

V libanonskem mestu Tripoliju je opozicijska Ljudska fronta strmoglavila krajevne oblasti in prevzela oblast. Predvsem zahteva odstop predsednika republike Samuna. Po vsej deželi je prišlo do splošne stavke in oboroženih demonstracij.

Japonska vlada je ponovno protestirala proti novi seriji ameriških atomskih poskusov na Enivetocu.

Tunjska vlada je imela v sredo izredno sejo, na kateri so proučili položaj, ki je nastal v Alžiriji, odkar je tam francoska vojska prevzela tudi civilno oblast. Po vsej Tuniziji so zaradi dogodkov v Alžiriji zaostri policijske in vojaške varnostne ukrepe.

Tudi maroška vlada je v sredo prepovedala z Alžircom sleherni promet po kopnem, zraku in morju. Prekinjene so tudi vse telefonske in brzojavne zveze med Marokom in Alžirijo.

Prvi dan obiska ameriškega podpredsednika Nixona v Venezueli je potekel v znamenju ostrih protiameriških demonstracij in celo napada na Nixonov avto. Do neredov je prišlo tudi pred ameriškim veleposlaništvom. Posredovati je morala policija.

Predsednik ZDA Eisenhower je v sredo popoldne izjavil novinarjem, da je položaj v Alžiriji in Libanonu skrajno kočljiv; v zvezi z demonstracijami, ki jih je sprožil obisk podpredsednika Nixona v Venezueli pa pravi, da je neredov kriv cel kompleks problemov, predvsem pa gospodarskih.

Omanski imam je v Damasku objavil, da je oborožen odred žensk iz Karuta s pomočjo drugega ženskega odreda iz Azkija napadel britansko taborišče v bližini Azkija in pri tem prizadel britanskim četam hude izgube. Ubilih je bilo 20 britanskih vojakov.

IZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRABEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠTEVILKA 397 — TELEFON UPRAVE ŠT. 476 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-136 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN, MBESEČNA NAROČNINA 50 DIN

LJUDJE IN DOGODKI FRANCIJA NA RAZPOTJU

Dogodki so se začeli razvijati s filmsko naglico. Ko je mandator za predsednika vlade Pierre Pflimlin izjavil, da bo skušal najti rešitev alžirskega problema v pogajanjih z uporniki, so izbruhnile v Alžiriji velikanske demonstracije francoskega prebivalstva. »Vojsko na oblast!«, »Alžir je francoski!«, »Burgiba na morišče!...« taki in podobni vzkliki so pretresali nalektrizirano ozračje v Alžiriji.

Drhal je nato napadla in zažgala ameriško čitalnico, vdrila je v stanovanje ministra rezidenta Lacosta in v njegovo ministrstvo... Položaj je postal dramatičen.

V torek zvečer ob 22. uri je poveljniki padalskih čet general Massu razglasil ustanovitev vojaško-političnega komiteja »narodne rešitve«; ta je prevzel vso oblast in poslal ultimatum predsedniku republike v Parizu, naj novi premier Pflimlin odstopi in naj sestavi vlado »narodne rešitve«, ki bo nadaljevala alžirsko vojno do končne zmage. Massu je predlagal, naj bi vodstvo te vlade prevzel general De Gaulle, ker je »edini sposoben«, da zagotovi »večni obstoj francoskega Alžira, kot neločljivega dela Francije«.

Do demonstracij je prišlo tudi v Parizu, toda policija jih je hitro razgnala in onemogočila. Francoska prestolnica pa je vseeno pod režimom vojaškega alarma. V Parizu so prispele vojaške in policijske okrepitve in

prevzele nadzorstvo nad komunikacijami in državnimi ustanovami.

Najhuje je bilo vsekakor to, da je bila v tem odločilnem trenutku Francija brez vlade. Eden voditeljev katoliškega ljudsko-republikanskega gibanja Pierre Pflimlin se je pravkar pripravljal, da se pojavi pred skupščino in zaprosi za zaupnico. Dogodki so pospešili njegov nastop, hkrati pa mu povečali upanja na uspeh. Tudi sicer tako nenotnemu parlamentu je bilo jasno, da bi bil najhujši zločin pustiti deželo v tako usodnem trenutku brez glave. Zato so se komunisti vzdržali od glasovanja in s tem omogočili, da je ostala večina izglasovala investituro Pflimlinu. Tako je predstavnik katoliške stranke postal 25. povojni francoski predsednik vlade, kar bi sicer v normalnih okoliščinah ne bilo tako gotovo. Vseeno pa njegov položaj ni zavijanja vreden.

Vlada zaseda skoraj brez prestopka. Vse francoske radijske postaje prenašajo odlok predsednika republike Cotyja in poziv premiera Pflimlina vojski in Francozom v metropoli in v Alžiriji, naj ostanejo zvesti zakoniti vladi v Parizu. Znano je namreč, da je v Alžiriji nad pol milijona vojakov ali polovica vse francoske armade.

Nevarnost za demokratični režim Francije je očitna. Skrajna desnica je posegla po nasilju,

da bi trdno pograbila v svoje roke državno krmilo. Njen cilj je vlada »čvrste roke«, ki bi v krvi zadušila alžirski upor in tudi glas vesti v Franciji. To bi bila vladavina najreakcionarnejših, kolonialističnih krogov, ki že leta in leta pehajo deželo iz ene vojne zastolovščine v drugo zgolj zaradi lastnih, sebičnih koristi. Njihova oblast nosi v sebi vse simptome vojaško-fašistične diktature.

Napredne sile v Franciji vsekakor ne bodo ostale ravnodušne ob tako nevarnem notranjem razvoju. Slišati je že pozive raznih levčarskih strank po enotnosti naprednih sil. KP Francije že poziva na protestne demonstracije proti udaru skrajnih desničarjev v Alžiriji. Ali bo potemtakem prišlo do državljanske vojne? Verjetnost je še vedno majhna, prej je pričakovati, da bo sedanja vlada in predsednik republike našel neki kompromis z upornimi desničarji. Ni pa tudi izključeno, da bo takšen kompromis narekoval tudi položaj sam s tem, da bo preprosto ločil Alžirijo od metropole. Seveda ni treba posebej poudarjati, da bi taka rešitev ne bila rešitev, saj bi nosila v sebi nenehno kal vojne nevarnosti, zlasti za mir na področju Severne Afrike.

Položaj je vsekakor izredno pereč, menda najtežji, kar jih je imela Francija v povojnih letih. Francija je resnično na usodnem razpotju.

Martin Tomažič

kratko, vendar zanimivo

VAJENCA GUMARSKÉ ŠOLE REŠILA OTROKA IZ SAVE

V torek popoldne sta vajenca 2. letnika gumarske šole v Kranju Svetko Georgije in Vojislav Mitrović rešila iz Save okoli 6 let starega Borisa Vukonaca s Stare c. 24 v Kranju. Eden od njiju je o dogodku v kratkem povedal takole: »S tovarišem sva ležala z bolnima nogama od nedeljske nogometne tekme v internatu gumarske šole. Popoldne sva nenadoma zaslišala otroški jok. Pogledala sva skozi okno in videla, da Sava nesee otroka. Brž sva skočila skozi okno, stekla proti otroku, vendar je med tem časom že potonil. Zaplavala sva po vodi proti kraju, kjer sva videla otroka in ga skupaj potegnili iz vode ter nesla na kopno. Voda je bila na tem mestu globoka okoli 2 metra. Otrok ni bil več pri zavesti. Ko sva opravila vse potrebno, sva mu skušala nuditi prvo pomoč z umetnim dihanjem. Med tem časom so priskočili na pomoč tudi še drugi in odpeljali otroka hitro k zdravniku.« Zdravniki so otroku brž nudili strokovno pomoč in tako je otrok ostal pri življenju. Požrtvovalna vajenca zaslužita vsekakor vso pohvalo za njuno dejanje.

Lj.

DRŽAVNA NOGOMETNA REPREZENTANCA NA BLEDU

Bled, 15. maja. Včeraj dopoldne je prispela na Bled na treninge državna nogometna reprezentanca. Nogometni igralci stanujejo v hotelu Toplice, redne treninge pa bodo imeli na blejskem nogometnem igrišču. Prvi trening je bil že včeraj popoldne. V nedeljo, 18. maja bodo v Ljubljani odigrali trening tekmo z madžarskim moštvom Vasas, 25. maja pa se bodo odpeljali z Bleda v Torino na trening tekmo z italijanskim nogometnim prvakom, nato pa naprej na Švedsko. -jb

USTANOVILI SO OKRAJNI ODBOR ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIČNIKOV V KRANJU

Potreba je pokazala, da je za strnjeno in smotno delo posameznih sektorskih združenj šoferjev in avtomehaničnikov, ki so doslej vsaka zase delovali v Skofji Loki, Jesenicah, Trzinu in Kranju, nujno potreben nekak osrednji odbor, ki bi usmerjal delo sekcij. Zato so se pred kratkim sestali v Kranju številni delegati sektorskih združenj ter izbrali okrajni odbor. Na plodni razpravi so sprejeli pravilnik združenja in nakazati

novoustanovljenemu odboru delo. Novi organ bo skrbel predvsem za strokovno in tehnično vzgojo poklicnih šoferjev in avtomehaničnikov in jim pomagal reševati razne probleme, dalje za razna predavanja, podpiral bo delo Avtomoto društva itd. Novo združenje ima že nad 500 članov. Predsednik novega odbora je Jože Kuralt z Jesenic, sedež društva pa je zaenkrat v Strazišču. Novi odbor kakor tudi odbori sektorjev se že marljivo pripravljajo na Dan šoferjev in avtomehaničnikov dne 13. julija.

SESTANEK ČEBELARJEV V GORIČAH

V Goričah pri Golniku je bil v nedeljo, dne 11. maja, na pobudo upravitelja šole sestanek domačih in okoliških čebelarjev, čebelarice ter mladincev in mladin in nekaj učencev iz višjih razredov, ki se zanimajo za čebelarstvo. Na sestanku je poslala Zveza čebelarjskih društev za Slovenijo iz Ljubljane predavateljica tov. Martelanca, ki je predvajal film »Iz življenja čebel« in sproti pojasnjeval posamezne prizore. Po predavanju sta na razna vprašanja čebelarjev odgovarjala predavateljica in navzoči dolgoletni praktični čebelar tov. Kobal iz Ljubljane. Čebelarji iz Gorič takih predavanj še žele, prav tako pa tudi, da bi se obnovila Čebelarjska družina v Goričah. Izrazili so tudi željo po kakem predavanju iz sadjarstva, ki je v Goričah prav lepo razvito.

MLADI ZADRUŽNIKI IZ BESNICE NA EKSKURZIJU

Sekcija mladih zadrušnikov iz Besnice je za svoje člane in učence kmetijsko gospodarske šole pripravila v nedeljo ogled kmetijsko gospodarske šole in državne gosestava v Poljčah. Spoznali so pouk in praktično delo v šoli, kakor tudi delo in uspehe na posestvu. Nato so si ogledali še državno posestvo v Podbrezjah. Mlade zadrušnike je tu posebno navdušila moderno urejena drevesnica. Z zanimanjem so si ogledovali tudi lepo urejeni sadni vrt, hleve z govejo živino, prašiči in kokoši.

V soboto in nedeljo si bodo mladi zadrušniki iz Besnice ogledali še Kmetijsko šolo v Mariboru in tamkajšnja državna posestva.

OBVESTILO

Naročnike in bralce obveščamo, da smo bili zaradi težav z nabavo papirja primorani začeti tiskati »Glas Gorenjske« v nekoliko spremenjenem formatu. Prosimo naročnike in bralce, da to uvideno upoštevajo.

Uprava in uredništvo

naša kronika

KRANJSKA GORA SE PRAVILJA NA SVOJ PRAZNIK

V Kranjski gori praznujejo vsako leto 18. maja svoj krajevni praznik — spomin na dan pred petnajstimi leti, ko je vsa vas trepetala pred nemško racijo. Navada, da ob tem dnevu sodelujejo s svojimi prireditvami množične organizacije, je že ustaljena, saj so pred leti razni nastopi in tekmovanja trajala kar ves teden.

Letos bodo slavnosti začeli v soboto, 17. maja, s koncertom godbe na pihala jeseniške Svobode; takoj po koncertu pa bo akademija, na kateri bo poleg pevskega zbora in instrumentalnega ansambla DPD Svoboda »Slavko Černe« nastopila tudi šolska mladina s petjem in recitacijami.

V nedeljo bodo na delu športniki. Mladinci se pripravljajo na nogometno tekmo v sorodno ekipo iz Mojstrane, člani strelske družine »Ivan Krivec« bodo merili svoje moči s pripadniki JLA, domači kegljaci so povabili v goste Jeseničane, TVD Partizan pa pripravljajo cross. Temu razglablanemu vrvežu se bodo pridružil še gasilci z mokro vajo. Organizacija ZB pa bo zvečer na svoji veselici poskrbela za zabavo.

22. maja pa bo Svoboda — še vedno v okviru teh proslav — pokazala, kaj zmoreja njena pevska zbor in instrumentalni ansambel, ki se bo tokrat prvič z daljšim programom predstavil javnosti.

POSVETOVANJE ŽELEZARJEV NA BLEDU

V dvorani Kazine na Bledu že od ponedeljka dalje teče posvetovanje zastopnikov jugoslovanskih železarn. Seminar je priredilo podjetje Metalburo iz Zagreba s sodelovanjem Združenja jugoslovanskih železarn. Na dnevnem redu je bila vrsta strokovnih predavanj, ki so jih imeli strokovnjaki naših železarn z Jesenic, Štor, Raven in Zenice. Kot predavatelji sodelujejo največ inženirji metalurgije iz omenjenih jugoslovanskih železarn, med njimi: ing. Jože Boršter iz Raven, Josip Erjavšek z Jesenic, ing. Grgič iz Zenice, ing. Rudolf Lavrič iz Štor, itd., strokovni vodja seminarja pa je ing. Rajko Lipold, svetovalec pri Združenju jugoslovanskih železarn. Zaradi velikega števila udeležencev, 164 iz vse države, je potekal seminar v dveh skupinah, posebej za industrijo in trgovino. V četrtek zjutraj so si delegati ogledali strokovni film »Od rude do jekla«. S teoretičnim delom bodo končali v petek, nato pa si bodo ogledali Železarno Jesenice in tam spremljali proces proizvodnje železa in jekla. -jb

TABORJENJE NA MEŽAKLIJU

V soboto, 17. maja bodo odšli rezervni oficirji blejske občine na 2-dnevno taborjenje na Mežaklju. Tam bodo izvajali praktične vaje, imeli pa bodo tudi teoretična predavanja, tako da bodo predelali s tem celotno gradivo, ki je predvideno z učnim načrtom za l. 1958. Organizacijo taborjenja in materialno vodstvo je prevzel občinski odbor združenja rezervnih oficirjev Bled, pri izvajanju strokovnega dela programa pa bodo sodelovali aktivni oficirji garnizije iz Bohinjske Bele. -jb

SPET GOZDNI POŽAR

Pred kratkim smo poročali o velikem gozdnem požaru med Podkužami in Gozd-Martuljkom. V nedeljo, 11. maja, se je skoraj prav tam zopet vnelo, vendar so bili gasilci, ki so z vseh krajev prihiteli gasiti požaru kos. Področje, na katerem vlak po nekajkrat v vsaki sezoni zažge gozd, je dolgo kak poldrugi kilometer in deloma že popolnoma požgano. Tam se namreč dolina tako zoži, da je prostora samo za Savo, cesto in železnico. Nevarnost, da bodo iskre iz lokomotive zažgale gozd, je stalna. Prav zaradi tega bi bilo potrebno, da bi na tej progi vozil motorni vlak. Železnica bi morala pač o tem razmisliti zaradi škode, ki jo gozdni požari povzročajo našemu gospodarstvu. -zk

OBRAZI IN POJAVI ONA in ona

Najprej ONA. Zenska petdesetih let. A jih ne kaže. Vidi se, da se ji nikdar ni slabo godilo in da si je vedno znala in mogla najti čas in sredstva za negovanje.

Med vojno so ji partizani ubili očeta, ker je sodelovala z okupatorjem. Takrat je doživela živčni zlom. Potem se je vso vojno zdravila...

Zdravila se je tudi po vojni. Pravzaprav ni nič drugega počela. Vseskozi seveda na stroške socialnega zavarovanja. Kaj more zato, če je zakon širokogruden. Posebno za tiste, ki ga znajo izkoristiti.

Kot vojna »žrtve« si je znala končno najti pot tudi v okrevališče socialnega zavarovanja. K temu so ji nemalo pripomogle zveze in ugled spričo predvojnne petičnosti.

Sedaj pa še ona. Zenska petdesetih let. A jih kaže več. Vidi se na njej, da se ji nikdar ni dobro godilo in da nikdar ni našla niti časa niti sredstev, da bi nekoliko pogledala tudi nase. Obraz ji je razoran in težko delo ji je že zdavnaj upognilo hrbet.

Po vojni je kljub temu, da ni imela dovolj službenih let, ker se je pred vojno po večini vdnjala kot dnarica, dobila skromno pokojnino. Kljub

skromnemu znesku je zadovoljna, saj ji prvič v življenju ni treba skrbeti, da bi stradala.

Toda pokazale so se posledice garanja v preteklosti. Udi ji vse pogosteje zatečejo in vse manj je zategadelj dodatnega zaslužka, ki si ga služi s pospravljanjem po hišah.

Svetovali so ji, naj gre v toplice. Da bi se to lahko zgodilo, na to stara Marjeta ni nikdar pomislila. Le kdo bo plačal za njo, revo staro. A so jo le pregovorili, da je odšla k zdravniku s prošnjo, naj jo predlaga za zdravljenje v toplicah.

Slučaj je hotel, da sta se tako srečali nekega dne v isti zdravniški čakalnici ONA in ona. In zgodilo se je, da je ONA dobila zdravnikovo priporočilo za zdravljenje, ona ga pa ni. Za to stvar je treba imeti mnogo tehtnejše razloge, kot jih ima ona (morda take kot ONA?), ji je dejal zdravnik.

ONA je odšla v zdravilišče za 21 dni, ona pa je ostala doma. Kako naj bi bilo tudi drugače! Saj je bilo za NJENO zdravljenje vendar toliko tehtnih razlogov — med njimi celo potrdilo, da je pridobitveno nesposobna, kljub po možu podedovanemu milijonskemu premoženju — da odločitvi res ni kaj oporekati!

ABC

gorenjski obveščevalci

MALI OGLASI

Izgubil sem denarnico z dokumenti na železniški postaji v Kranju. Najditejša prosim, naj jo proti nagradi vrne na Savsko c. 1, Kranj. 828
Obveščamo cenj. potrošnike, da bodo naše poslovalnice mleka od 18. maja dalje odprte tudi ob nedeljah. — Mlekarna Kranj. 829
Prodaj električno črpalko za hišni vodovod in elektromotor 1 in četrt konjske moči. — Naslov v oglasnem oddelku. 830
Prodaj njivo, zazidljivo, v Britofu ob cesti. Naslov v oglasnem oddelku. 831
Prodaj šivalni stroj »Singer« z dolgim čolničkom. Naslov v oglasnem oddelku. 832
Prodaj hišo s sadnim vrtom in gozdom v Dolenji vasi pri Selcah. Vprašati pri Lušina Matevžu, Dolenja vas. 833
Dvosobno stanovanje v Koprju zamenjam za enako v Kranju. — Naslov v oglasnem oddelku. 826
Prodaj eno izmed dveh stružnic z vsemi priključki. Stružna dolžina prve stružnice je 95 cm, stružna debelina pa 32 cm. Stružna dolžina druge stružnice je 33 cm, stružna debelina pa 20 cm. Druga

R A Z P I S

o vlaganju prošelj in prijavi za sečna dovoljenja za leto 1959

Okrajni ljudski odbor Kranj, Uprava za gozdarstvo razglašja, da je določen redni rok za vlaganje predlogov za sečna dovoljenja in prijavi za posek lesa na negozdih tleh za leto 1959 v času od 15. maja do 30. junija 1958.
Predloge vlagajo lastniki, posestniki, upravitelji ali koristniki gozda po 5. členu Uredbe o sečnihah gozdnega drevja (Uradni list LRS, št. 27-141/57) pri za gozdarstvo pristojnem upravnem organu občinskega ljudskega odbora.
Predloge za sečno lahko zberejo na podlagi 5. člena omejene uredbe tudi kmetijske zadruge, na katerih območju so gozdovi, kjer se namerava sekati. Kmetijske zadruge vse sprejete predloge s strokovno dokumentacijo o stanju gozdov in z mnenjem svojega gozdarkega odbora predložijo za gozdarstvo pristojnemu upravnemu organu občinskega ljudskega odbora.
Kjer obstoji gozdno gospodarski načrt, posebna strokovna dokumentacija ni potrebna.
Predlog mora po 4. členu citirane uredbe obsegati zlasti:
1. prilimek, ime in bivališče prosilca;
2. zemljiškoknjižne podatke kot: parc. št., kat. občina, vlož. št., površina gozda in domačo označbo kraja, kjer se namerava sekati;
3. količino in vrsto lesa, ki ga želi prosilec posekati;
4. kdo bo izvršil sečno in za kakšne namene želi prosilec uporabiti les (domača poraba — prodaja).
Vsi predlogi, ki bodo vloženi v rednem roku od 15. maja do 30. junija 1958, so takse prosti. Po tem roku vložene prošnje se praviloma ne bodo upoštevale.
Tiskovine za predloge sečenj lahko prosilci nabavijo pri za gozdarstvo pristojnem upravnem organu obč. ljudskega odbora.
Vse gozdne posestnike, lastnike, upravitelje in koristnike opozarjamo, da v tem času poravnajo vse zaostale obveznosti od gozdnega sklada. Kdor bo s plačilom v zaostanku, sečnega dovoljenja za 1. 1959 ne bo prejel, oziroma drevje ne bo odkazano.
Prav tako ne bodo prejeli sečnega dovoljenja oni gozdni posestniki, ki nimajo urejenih mej v svojih gozdnih parcelah.
Uprava za gozdarstvo
OLO Kranj

R A Z P I S

ZA SPREJEM UČENCEV V I. LETNIK INDUSTRIJSKE SOLE ISKRA V KRANJU

Sprejemni izpiti na Industrijski šoli ISKRA v Kranju bodo od 11. do 14. junija t. l. Kandidati, ki se nameravajo vpisati v I. letnik šole, naj se prijavijo do vključno 5. junija t. l. osebno ali pisмено in predložijo naslednje listine:
— prošnjo, kolkovano z drž. kolekom za dan 30. — in kolekom ObLO Kranj za dan 20. — (v prošnji naj kandidat napiše poklic, ki se ga želi izučiti);
— šolsko spričevalo o dovršeni nižji gimnaziji ali osemletki;
— rojstni list;
— zdravniško spričevalo;
— lastnorodno napisan življenjepis (vsebuje naj podatke o starših, njihovem poklicu in imovinskem stanju), in
— po možnosti tudi potrdilo poklicne posvetovalnice.
Vsak prijavljenec bo pravočasno obveščen, kateri dan naj pride k izpitu.
Prijavljajo se lahko kandidati, ki so:
— uspešno dovršili nižjo gimnazijo ali osemletko;
— ki niso mlajši od 14 in ne starejši od 17 let;
— ki jim poklicna posvetovalnica na osnovi ustreznih preizkusov priporoči sprejem, in
— ki so zdravi in telesno dobro razviti.
Ravnateljstvo šole bo sprejelo izmed kandidatov, ki bodo dosegli pri sprejemnem izpitu najboljši uspehe, 60 učencev in to za poklice:
kovinostrojarja 9
kovinorezkalca 9
strojnega ključavničarja 9
orodjarja 8
preciznega mehanika 8
elektromehnika 8
telefonskega mehanika 8
avto-elektrika 4

Šola ima lasten dijaški dom, v katerem znaša celotna oskrba mesečno približno din 5200.—. Prošnje za sprejem v dijaški dom bo uprava doma sprejemala naknadno. Stanovanje v domu pa ni pogoj za sprejem v šolo.

RAVNATELJSTVO

stružnica ima tudi priključek za rezanje navojev. — Omeje Ivan, Zg. Bitnje 108, Kranj. 834
Podstrešno sobo, potrebno nekaj popravila, 10 minut od Kranja, prodam. — Naslov v oglasnem oddelku. 835
Prodajmo gasilni voz v zelo dobrem stanju. Lahko se preuredi v gumi-voz z majhnimi stroški. — Prostovoljno gasilno društvo Bitnje, pošta Zabnica. 836
Kupim hrastove in kostanjeve deske 30 mm. Sodarstvo Homan, Labore 42, Kranj. 837
Vzajem v najem mizarsko delavnico v bližini Kranja. Naslov v oglasnem oddelku. 838
Potrebujem večjo količino lesenih okvirjev za posteljne mreže. — Mlakar Vilko, izdelovalnica posteljnih mrež, Kranj, Jezerska 6. 839
V najem vzajem razvijalec za acililen. Naslov v oglasnem oddelku. — Kuhar Ignac Zg. Duplje št. 28. 840
Sprejemem čevljarskega vajenca. — Kvas Slavko, Labore 24, Kranj. 841
Krojaškega vajenca sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. — Pavlič Jože, Kranj, Klanc. 842
Gospodinjstvo pomočnico z znanjem kuhe sprejemam takoj. Plača zelo dobra. — Levičnik Ivan, zlatar, Huje 39, Kranj. 843
Preklicujem blok št. 36408, izdan v Komisijski trgovini Kranj z dne 15. januarja 1958. 844
Na medicinski fakulteti v Ljubljani je promoviral za doktorja

Tovarna usnja
„STANDARD“
Kranj
sprejme v službo takoj
NAMEŠCENCA za vođenje personalne administracije, s potrebno strokovno izobrazbo, oziroma prakso.
Plača po tarifnem pravilniku — nastop službe takoj, oziroma po dogovoru!

Vsem, posebno pa Cvetku Gorju in Mitrovič Vojislavu, ki so 13. maja pomagali reševati mojega otroka Vukanac Borivoja iz Save v Kranju se iskreno zahvaljujem za njihovo požrtvovalnost. Hvaležni sta starša. 850
Trgovina »Koloniale« Kranj Prešernova št. 1 sprejme takoj ali po dogovoru trgovsko pomočnico špekulirke stroke. 851
Gospodinjstvo pomočnico samostojno sprejemam s 1. junijem k 4-članski družini. Plača po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov »Vrvarna« Kranj. 852
Prodajmo skoraj novo pisalno mizo - orehova korenina. Poizve se v Pekariji Tržič.

OBJAVE

Objava
Komisija za popis padlih borcev v NOB Črni vrh nad Idrijo naproša vse strahše in svoje padlih borcev v bližini Črnega vrha nad Idrijo, ki so sedaj pokopani na pokopališču v Črnem vrhu nad Idrijo, naj ji sporočijo vse njihove osebne podatke in podatke v katerih edinicah so se borili, in sicer za spodaj imenovane tovarise pod priimkom:
KIRIN in GOLOB
Imenovana tovarisa sta padla kot borca NOB dne 28. marca 1944 v Predgrizah pri Črnem vrhu nad Idrijo.
V kolikor kdo ve za kakšne druge podatke za padle borce v NOB v tem kraju prosimo, da nam jih sporoči najkasneje do dne 20. maja 1958 na naslov: Komisija za popis padlih borcev v NOB, Črni vrh nad Idrijo.

PODJETJA, USTANOVE, POTROŠNIKI

Trgovska podjetja za promet s kurivom priporočajo, da nabavite potrebne količine premoga — lignita za zimo že v času spomladanskih in polnih mesecev. Z odlašanjem nakupa se vam bo lahko zgodilo, da v jesenskem in zimskem času vaših potreb ne bo mogoče zadovoljiti, ker podjetja nimajo prostorov za skladiščenje večjih količin premoga, tedaj pa bodo dobave rudnikov zmanjšane zaradi hitrega porasta potrošnje.
Razen tega so predvidene od meseca avgusta naprej zimske cene za premog — lignit, ki bodo večje od letnih cen.
Trgovinska zbornica okraja Kranj

OBJAVA

Komunalno podjetje Vodovod Kranj obvešča prebivalstvo na področju vodovodnega omrežja o naslednjem:
Radi nastopajočega sušnega obdobja bo potrebno varčevanje, oz. racionalna izraba razpoložljivih vodnih količin. Da zagotovimo enakoverno porazdelitev, bomo na določenih področjih zapirali vodo od 22. do 5. ure.
Prisiljeni smo in strogo prepovedujemo uporabo vode v tele namene:
1. škropljenje cest in vrtov;
2. uporaba za izredne potrebe industrije. Komunalno podjetje Vodovod - Kranj

OBVESTILO

Obveščamo, da bo namesto dr. ŠVARCA Aleksandra, specialista za očesne bolezni, ki je dosedaj vodil očesno ambulanto Zdravstvenega doma v zaradbi na Stari cesti št. 11, ordinirala dr. KALAN Anda, specialist za očesne bolezni.
Opozarjamo, da bodo ordinacijski prostori očesne ambulante od 20. maja 1958, dalje v hiši dr. BEŽEK Jožeta, Kranj, Koroška št. 31, in ne v zgradbi Zdravstvenega doma na Stari cesti št. 11.
Dr. Kalan Anda bo ordinirala vsak torek, četrtek in petek v tednu od 14. do 18. ure.
ZDRAVSTVENI DOM KRANJ

OBVESTILO

Vsem odjemalcem Pekarije Tržič sporočamo, da bomo pričeli dne 18. 5. 1958 obratovati v novih prostorih pekarije. Zato obveščamo vse tiste, ki nosijo v uslužnostno peko kruh, da ga prinesejo vsak dan v istem času kot dosedaj. Vse ostale odjemalce obveščamo, da bodo poslovalnice zložene vsak dan s kruhom in pecivom.
Pekarna Tržič

VEČ SNAŽILK

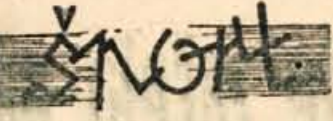
sprejme Srednja tehniška tekstilna šola, Kranj - Primskovo. Javijo naj se le zdrave, poštene, marljive ženske srednjih let, ki so pripravljene prijeti za vsako delo, v sredo, 21. t. m. ob 6. uri zjutraj v šolski pisarni, II. nadstropje nove stavbe.

KUHARICO

čez sezono na morju išče tekstilna tovarna INTEKS Kranj. Nastop službe 25. maja. Plača po dogovoru. Interesentke naj se zgledajo osebno v personalnem oddelku.

KINO

»STORŽIČ«, Kranj: dne 16. in 17. maja ob 18. in 20.15 uri ameriški barvni film »MOŽ IZ KOLO-RADA«. 18. maja ob 15., 17.30 in 20.15 uri ameriški film »BELI JORGOVAN«. — Prodaja vstopnic od 14. ure dalje.
»PARTIZAN«, Kranj: 16. maja ob 20. uri ameriški film »PROTI PRICAM«. 17. maja ob 20. uri ameriški film »BELI JORGOVAN«. — 18. maja ob 20. uri ameriški barvni vstavijski film »UJEMITE TATU«.
»TRIGLAV«, Primskovo: 17. in 18. maja ameriški film »PROTI PRICAM«. — V soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 17.30 uri.
»SVOBODA«, Strazišče: 17. maja ob 20. uri ameriški barvni vstavijski film »UJEMITE TATU«. — 18. maja ob 17. in 19.50 uri amer. barv. film »MOŽ IZ KOLORADA«.
NAKLO: 17. maja ob 20. uri premiera sovjetskega barvnega filma »SKRIVNOST DVEH OCEANOV«. 18. maja ob 17. uri sovjetski barvni film »SKRIVNOST DVEH OCEANOV«. ter ob 19.30 uri ameriški film »PROTI PRICAM«.
»RADIO« Jesenice: dne 16. maja ameriški barvni film »ZGODBA O GLENNU MILLERJU«. Od 17. do 20. maja ameriški film »DOBRA ZEMLJA«.
»PLAVZ«, Jesenice: 16. maja češki barvni film »NEKOČ JE ZIVEL KRALJ«. Od 17. do 20. maja ameriški barvni film »ZGODBA O GLENNU MILLERJU«.
ZIROVNICA: dne 17. in 18. maja češki barvni film »NEKOČ JE ZIVEL KRALJ«.
DOVJE MOJSTRANA: 17. in 18. maja jugoslovanski film »LAZNI-VI CESAR«.
BLEJ: 16. do 19. maja ameriški barvni glasbeni film »NOCOJ BOMO PELI«. V petek in soboto ob 18. in 20.30 uri. V nedeljo ob 14., 16., 18. in 20.30 uri. — dopoldan ob 10. uri matineja.
»KRVAVC«, Cerklje: 17. in 18. maja ameriški film »ZAZNAMOVAN«. V soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 16. in 19. uri.

MALI ROKOMET

PARTIZAN (Crnomelj) : MLADOST Kranj (22:21 (10:5)
V nedeljo sta se v Crnomlju pomerili v prvenstveni tekmi v malem rokometu Mladost iz Kranja in ustrežna ekipa domačih, Mladost je bila mnogo boljša in v drugem polčasu že vodila. Zadnjih 5 minut pa so domači v ostrem finišu prehiteli goste in zmagali. Pri Mladosti sta bila dobra Colnar in Petrič.
ISKRA : SAVA 15:11 (7:8)
V prvenstveni rokometni tekmi sta se v nedeljo srečali ekipi IKS (Iskra) in Sava. V moštva Save se je zelo poznala odsotnost nekaterih standardnih igrarjev. Zelo slab je bil sodnik, ki mu manjka predvsem nepristranosti.
Aco

NOGOMET

SKOFJA LOKA : ŠENCUR 6:0 (5:0)
V Škofji Loki sta v nedeljo odigrali prvenstveno nogometno tekmo ekipi Senčur in Škofja Loka. Senčur je z 6:0 zmagal. Škofja Loka je bila v prvi polovici tekme bolj aktivna, v drugi pa so Senčurji z izredno precizno igro dosegli vse golove. Senčurji so bili boljše ekipa domačih, Mladost je bila mnogo boljša in v drugem polčasu že vodila. Zadnjih 5 minut pa so domači v ostrem finišu prehiteli goste in zmagali. Pri Mladosti sta bila dobra Colnar in Petrič.

RADOVLJICA: 16. do 18. maja

ameriški barvni cinemascope film »MISTER ROBERTS«. V petek in soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri.
LJUBNO: 17. in 18. maja amer. kavbojski film »NA RECNEM OVINKU«. V soboto ob 20. uri. — V nedeljo ob 16. in 18. uri.
»SORA«, Škofja Loka: 16. do 18. maja francoski barvni film »RUDECE IN CRNO«. II. del.

GLEDALISCE

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE - KRANJ

Sobota 17. maja ob 20. uri »Glasbena revija«. (Nastopajo pevski zbori DPD »Svoboda« in PD Obč. Kranj). — Izven b 16. uri »Zabavni koncert«. (Izvajajo nov program ansambel Mojmir Sepeta iz Ljubljane). — Izven in za podeljele.
Nedelja 18. maja ob 20. uri »Večer narodnih pesmi in napevov«. (Izvajajo pevski in instrumentalni ansambli s sodelovanjem »Radia Ljubljana«. — O
Ponedeljek, 19. maja ob 20. uri BALEJNI VEČER, gostuje DPD Svoboda Kranj.

TRZNI PREGLED

V KRANJU

V ponedeljek so bile na kranjskem živilskem trgu naslednje cene: fižol 60—80, ajdova moka 70, koruzni zdrob, koruzna moka in proso 40 din, koruza 38 do 40, oves 25, ješprenj 60—100, kaša 70—75, krma za kokoši 35—40, čebulček 220—250, šalotka 30 do 50, kufiji 60—70 din liter; korenček 40—50, navadno korenje 20, kislja repa 25—28, redkev 30, krompir 10—14, kisljo zelje 30 do 40, pesa 35, čebula 60—100, solata 100—130, med 400 din kg; česen 5—10 din kom., zelena 4 do 6 din kom., por 10—15 din kom., kolerabe 10—30 din kom., šopek peteršilja 5—20 din kom., radič in grah 20 din merica, motovilec 25 din merica, solata berivka 20 do 30 din merica, sir - skuta 90, surovo maslo 440—500 din kg, mleko 30, smetana 250 din liter, jajca 15—16 din kom., kokoši 300—500 din kom., zajci 200—300 din komad.

V SKOFJI LOKI

Na škofjeloškem živilskem trgu so bile naslednje cene: krompir 10, pesa 35, rumena koleraba 25 din kg, čebula 80 din kg, jabolka 130 din kg, jajca 16 din kom., radič, špinača in motovilec 20 din merica, regrat 25 din merica, kislja repa in kisljo zelje 20 din merica, korenček in česen 5—10 din kom., peteršilj 10 din šopek, kaša 70 din kg, zajemalka smetane 15 din, sirček 12 din kom., por 5—15 din kom., čebulček 300 din liter, fižol 70 din liter. Na trgu so imeli precej rož za saditi, pa tudi sadik in zelenjavo je bilo dovolj.

V KAMNIKU

Na kamniškem živilskem trgu se je spet pojavila solata. Domačo berivko so prodajali po 35 din, merico radiča pa po 30 din. Špinača je bila po 160 din kg, kisljo zelje 22 din, krompir 11 din, čebula 50 do 60 din, česen 160 din, fižol 60 din liter, jajca 14 din komad. Mestna vrtnarija je postavila na trg prve sadike paprike in paradiznika po 10 dinarjev komad (lani po 6 din).

mo ekipi Senčurja in domačini. — Domači so si že v prvem polčasu zagotovili zmago. Drugi polčas so popustili, vendar so še kljub temu dosegli en gol. Aco

ODBOJKKA

GUMARSKA SOLA : SVOBODA (Senčur)
3:1 (15:11, 15:8, 15:17, 15:10)
V prijateljski odbojkarški tekmi sta se pred dovoji pomerili v Senčurju ekipi Gumarske šole in domači. — Domači so pokazali lepo igro, vendar je pomlajena ekipa Gumarske šole kaj hitro opravila z njimi. Pri domačih je bil najboljši Matoh, dočim se je pri gostih odlikoval Kranjec.

OKRAJNO TEKMOVANJE V NAMIZNEM TENISU V STRAZIŠČU

V nedeljo dopoldan bo v prostorih TVD »Partizan« v Strazišču okrajno prvenstvo v namiznem tenisu. Nastopila bodo vsa društva »Partizan« z Gorenjske, ki goji namizni tenis. Tekmovali bodo v A in B kategorijah in sicer člani, članice, mladinci, mladinke in pionirji — ekipno in posamezno. Moške ekipe bodo štete 3 tekmovalce, ženske pa 2. To bo ena največjih namiznoteniških prireditelj letos na Gorenjskem. Društva se že dlje temeljito pripravljajo in je pričakovati, da bo borba med ekipami in posamezniki zelo napeta. — an

ŠAHOVSKI TURNIR VAJENSKIH SOL GORENJSKE

Preteklo nedeljo je bil v Kranju tradicionalni šahovski turnir vseh vajenskih šol Gorenjske. Prva je bila Vajenska šola Kranj s 14 točkami — osvojila je s tem tudi lep pokal OK LMS v trajno last. Na drugem mestu so bili vajenci Mlekarske šole Kranj, tretja je bila Vajenska šola trgovske stroke Kranj, četrta Pleskarska šola Kranj. Vse omenjene ekipe so prejele prav lepe nagrade, dar raznih kranjskih podjetij, ki so tudi sicer dala vso pomoč za izvedbo te prireditve. S. A.

NESREČE

TRCENJE

V torek 13. marca zvečer sta v Stari Loki pri Škofji Loki trčila osebni avto S-1659 in tovorni avto S-9595 last Transturista iz Škofje Loke. Na vozilih ni bilo posebno velike škode. Dve nesreči pa je prišlo zaradi ne previdnosti šoferjev in ozke ceste na kraju kjer sta avtomobila trčila.

AVTO V ZRAKU

V torek dopoldne se je na Hujškem mostu čez Kokro v Kranju pripetila kaj čudna dogodivščina. Tovorni avto kranjskega komunalnega podjetja S-2636 je privozil s Klanca proti Hujškemu mostu. Most se je na desni strani nepadoma udri zaradi preobremenitve. Prednji del avtomobila je ostal na cesti, medtem ko je zadnji del visel tako rekoč v zraku nad Kokro. K sreči avto ni zdrknil z mostu v strugo reke Kokre. Most se je porušil v dolžini dveh metrov. Ta most je že dlje časa v dokaj slabem stanju in so ga ne kajkrat že zaslono popravili. Sedaj pa bo zahteval le temeljitejša popravila. Vozniki pa bodo pri prevozu čez mostove morali paziti, da ne bodo preko vozili težjih vozil kot dopušča nosilnost mostu.

VAGON TRČIL IN IZTIRIL

V sredo so na jeseniški železniški postaji premikali vagon. Strojevodja ene izmed lokomotiv je pri premikanju opazil, da kretnica ni pravilno postavljena. Začel je ustavljati. Ko je kretnik opazil, da stroj zapušča tir postajnega poslopja je popravil kretnico. Pri tem je bil odbit vagon, zaletel se je v lokomotivo in iztiral. Razen kretnice in nekaterih drugih stvari je bil poškodovan tudi električni drog. Računajo, da je nastala precejšnja škoda. Nesreča je nastala kot računajo po krivdi premikača in kretničarja.

PIJAN DO ONEMOGLOSTI

V sredo so organi ljudske milice v bližini gostilne Potočnik v Bistrici pri Podbrezjah zasledili šoferja, ki je upravljal tovorni avtomobil tovarne Plamen iz Kroke. Bil je tako pijan, da ni bil sposoben upravljati vozila. S prvim desnim delom vozila se je zaletel v obcestni zid in kar tako rinil naprej, dokler ga niso ustavili.

Mladi so se uveljavili

Osma premiera v ČG Jesenice: A. C. Puget „Srečni dnevi“

Čufarjevo gledališče na Jesenicah je kot zadnjo premiero v letošnji sezoni uprizorilo ljubko francosko komedijo A. C. Pugeta: »Srečni dnevi«. Premiera je bila kot otvoritvena prireditev posvečena VII. mladinskemu festivalu jeseniške občine. Komedija je brez posebnih pretenzij napisano delce, ki takoj osvoji, tako s vsežino in zanimivostjo sižeja, kakor tudi z zdravo duhovitostjo in pristno pubertetno, včasih že malo sentimentalno romantičnostjo. V samem repertoarju Čufarjevega gledališča komedija ne predstavlja nekaj izrednega, ponudila pa je

izredno priložnost, da se ob njej preizkusijo in izkažejo mladi igralci, saj je samo zanje napisana. V celoti je režiserju Bojancu Čebulju, ki je pripravil tudi ljubko in funkcionalno sceno, zasedba precej zahtevnih vlog dokaj uspešna. Trud, ki ga je vložil v delo z mladino, najmlajšimi in celo novimi igralci, ni ostal brez uspeha, seveda pa ni mogel zabrisati vseh začetniških težav še neizkušenih igralcev.

V hvaležni vlogi še otroško zasnjane in preobčutljive Pernette se je prav lepo uveljavila Tatja

na Malovrhova, ki obeta postati zelo uporabna igralka. Svoj igralski krst je v vlogi malce čudaškega Bernarda prestal Mitja Čebulj. Ob razumljivejši dikciji in doslednejši izpeljavi lika bo svoj talent še bolj uveljavil. Ze med odrasle se prištevajočega in ciničnega Oliviera je dobro zaigral Nace Smolej. Nekoliko več prizadetosti, zlasti v prizoru papada ljubosumnja, bi njegovemu liku dalo še večjo prepričljivost. Obrobno in skromno Francine je dovolj in lepo občuteno, čeprav ne zmerom dosledno podala Neva Azmanova, sicer simpatičnemu letalcu Michelu

Ladota Nikolavčiča, pa je manjkalo malo šarma možatosti in nekoliko večje poglobljenosti, zlasti v njegovih prizorih tretjega dejanja. Marica Kobentarjeva je upodobila stvarno Merianne in v tej prvi večji vlogi, žal ne v vseh prizorih enako, izpričala talent, ki se še mora otresti nesproščenosti in jo nadomestiti z večjo doživljajstjo. Kot celota je ansambel mladih igralcev »Srečnih dni« prav prijetno, sveže, in kar je zelo važno, tudi obetajoče učinkoval. Publika je delo sprejela s simpatijami igralce pa nagradila s toplim priznanjem. U.

filmi, ki jih gledamo

REKA SMRTI

Je ameriški barvni cinemascope film s stereofonskim zvokom, ki ga razen briljantne tehnične opreme vrednotijo tudi bolj ali manj užiti vsebina in dobra igra, predvsem pa prizori, ki prikazujejo borbo krhkega splava s podivjanimi brzicami na reki smrti, ki pomenijo zmagovalje režiserjeve in snemalčeve domiselnosti. — Zgodba je prirejena po povesti F. Fentona; osrednja misel pripovedi gre problemu obrambe in samoozbrambe in »strelu v hrbet«, ki ga avtor rešuje morda precej grobo, nenavadno, mestoma površinsko. Ta moralni problem pa postane toliko bolj delikaten, ker gre za rešitev odnosov med očetom in sinom.

Težišče filma ni v zgodbi; režiser Otto Preminger je dal poudarek napetim prizorom, ki se odvijajo na divjih brzicah reke. Ta je tudi nekakšna rdeča nit, ki povezuje obrobne dogodke v osrednjo misel. Lahko tudi trdimo, da je reka to pot

ista igralka, ki je odigrala svojo vlogo brezhibno. In ostali igralci? Marilyn Monroe tokrat ni razočarala, pokazala je precej igralske nadarjenosti. Enakovrednega igralca je dobila v Robertu Mitchumu.

Z nespornimi kvalitetai je segel film daleč čez povprečje western filmov.

PROPADLI ANGEL

In še en film ameriške proizvodnje z ne preveč posrečeno prevedenim naslovom. Originalnemu naslovu bi bolj ustrezal prevod »Padli angel«. Tudi ta film je režiral v času, ko se je nekako pred dvema desetletji začel kot igralec baviti tudi z režijo.

Zgodba ne vsebuje ničesar, kar bi bilo vredno omembe. Lahko celo trdimo, da je tema zgodbe obrabljena, razen tega pa tudi rojstvu scenarija ni botrovala posebno srečna roka. Kljub dramatičnosti, dinamiki in dobri igri pa ostane film neprepričljiv. — Ljubitelji srečnih koncev utegnejo biti zadovoljni. aa

Stane Jagodic

Po krajši in težki bolezni je v torek, 13. t. m. nepredoma umrl upravnik MG Jesenice, njegov soustanovitelj, igralec in dolgoletni odbornik Stane Jagodic. Njegova nepričakovana smrt je težak udarec za gledališče in

zarni, zvesto služil. Bil je med prvimi, ki so takoj po osvoboditvi zastavili začetne korake novemu amaterskemu gledališču na Jesenicah. Nastopal je kot igralec, bil nepogrešljiv ustvarjalec luči in svetlobnih efektov na odru, skrben organizator in vesten gospodar. Vsa leta je bil izvoljen v Gledališki svet in leta 1955 ga je ObLO imenoval za upravnika gledališča.

S svojim tihim delom si je postavil v gledališki dejavnosti Jesenic trajen spomenik, čigar vrednosti in pomembnosti bržčas še ne moremo dovolj visoko oceniti.

Vrzel, ki je ostala za njim, je velika in boleča. Vsaj majhno priznanje za njegovo nesebično žrtvovanje in izgorevanje pri delu za rast delavske kulture na Jesenicah, mu je bilo iskazano toplo in s strani mnogih na njegovi poti k zadnjemu počitku. — ae

Prizor iz A. C. Pugetove komedije »Srečni dnevi«, ki jo je uprizorilo Č. G. Jesenice

Pred glasbeno revijo v Kranju

JESENIŠKA FOLKLORNA SKUPINA GOSTOVALA NA GOLNIKU

Ansambel narodnih plesov Svobode z Jesenic je bil pred kratkim povabljen na Golnik, kjer je bolnikom in osebu zdravilišča posredoval vrsto jugoslovanskih narodnih plesov. To pot so sodelovali tudi pevci solisti in instrumentalni kvintet. Stevilni gledalci so bili nad izbranim programom in brezhibnim izvajanjem zelo navdušeni.

Jeseniški folkloristi so v soboto odpotovali na avto cesto »Bratstva in enotnosti«, kjer so v dneh 10., 11. in 12. maja razveselili tamkajšnje mladinske delovne brigade. U.

Drevo (petek, 16. maja) in v soboto, obakrat ob 20. uri, bo v Prešernovem gledališču v Kranju v počastitev Dneva mladosti glasbena revija. Program petkove revije bodo posredovali instrumentalni ansambli in baletne skupine Svobode in prosvetnih društev iz občine Kranj, na sobotni reviji pa bodo nastopili vokalni ansambli prosvetnih društev, prav tako iz kranjske občine.

Na petkovi reviji bodo sodelovale naslednje instrumentalne in baletne skupine: Godalni orkester Glasbene šole iz Kranja, orkester kitar Svobode iz Kranja, tamburaška orkestra Svoboda s Primskovega in iz Stražišča, harmonikarski orkester Svobode Kranj, baletni skupini iz Kranja in Stražišča in godba na pihala Svobode iz Kranja. Na glasbeni reviji v soboto pa bomo lahko prisluhnili kvintetu »Kranjčani« in kvintetu Svobode iz Senčurja, dalje ženskima pevskima zboroma iz Olševca in iz Stražišča ter moškima pevskima zboroma OKUD »Enakost« Kranj in zboru Svobode iz Stražišča. Na reviji bodo nastopili tudi moški, ženski in mešani pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja.

Namen revije ni tekmovanje med posameznimi prosvetnimi društvi; nastop instrumentalnih, vokalnih in baletnih skupin naj služi kot prikaz dejavnosti, hontenj in uspehov, ki so jih zabeležila nekatera prosvetna društva. S.

Letošnji Čufarjevi nagrajenci

Občinski Svet Svobode in prosvetnih društev občine Jesenice podeljuje na svojih letnih konferencah najzaslužnejšim kulturnoprosvetnim delavcem z območja jeseniške občine Čufarjeve nagrade. — Te nagrade so priznanje za delo poštvalnim organizatorjem izobraževalnega, dramskega, glasbenega in knjižničarskega dela v naših Svobodah in prosvetnih društvi. — Predvsem so tu starejši ljudje, ki že desetletja ves svoj prosti čas žrtvujejo ljudski kulturi, pa tudi mlajši, ki so se začeli

udeleževati po osvoboditvi, pa njihovega deleža ni moč prezreti. Letos so med starejšo generacijo prejeli Čufarjevo nagrado France Škrjč iz Jesenic, Aleks Gusev s Hrušice in Ivan Zen z Jesenic, od mlajših pa Peter Sitar iz Žirovnice in Jože Varl z Jesenic. Nagrajencem čestitamo tudi mi v prepričanju, da jim bo to priznanje vzpodbuda pri njihovem nadaljnjem kulturnoprosvetnem delu.

Glasen odmev

na zapisek »Z obiska v radovljiški knjižnici«

Žirovniška Svoboda gostovala na Dovjem

Žirovničani, ki imajo letos za seboj že tri premiere, so v soboto gostovali na Dovjem. Pokazali so Miloša Mikelna »Petra Seme pozno poroko«. Ljudje so bili s predstavo zadovoljni; škoda je le, da je bil zaradi lepgega vremena obisk zelo maloštevilen. — V kratkem času so se na dovškem odru vrstila kar tri gostovanja; v vsej dolgi zimski sezoni pa so doživeli le eno samo. Zaradi te prenatrpanosti s predstavami je seveda obisk v zadnjem času znatno padel. — zk

Ziviljenjski pogoji radovljiške knjižnice so se izboljšali: v stari graščini so ji bili dodeljeni boljši, svetlejši in dostopnejši prostori, Slovenska knjižnica iz Ljubljane pa ji je poklonila nad sto knjig v srbohrvatskem jeziku. Med njimi so nekatera dela K. Š. Gjalskega, E. Tomiča, A. Senoe itd. ter nekaj prevodov ruskih pisateljev I. S. Turgenjeva, A. P. Čehova in M. Gorkega. Postopno izpopolnjevanje knjižnice bo omogočilo ustrežnejšo in popolnejšo dejavnost. iv

Kmalu nas spet obiščite!

GOJENCI GLASBENE ŠOLE KRANJ SO GOSTOVALI V TRBOVLJAH

»Kam pa greš spet s svojo cigu-migu?« je malce zbadljivo, pa vendar radovedno vprašal prijatelj svojega sošolca, ki je z veselim obrazom v družini štiridesetih gojencev Glasbene šole iz Kranja pretoklo soboto popoldne čakal, kdaj bo dal prometnik znak vlaku, ki naj odpelje proti Trbovljam.

Sonce je močno pripekalo in v vagonu je bila peklenska vročina. To pa ni motilo mladih glasbenikov in njihovih predavateljev, spremljevalcev, da ne bi bili razigrani. Veselih zgodb in dovtipov ni manjkalo. Po nekaj urah vožnje... »Trbovlje!« je zaklical sprevodnik in mladi glasbeniki so z instrumenti na vrat — na nos planili k vratom vagona. Ko so se gnetli proti izhodu s postaje so se ogledali središče največjega rudarskega naselja v naši republici.

Na peronu so jih čakali domačini. Sprejem je bil topel... pristrčen.

Na ogled mesta — najprej je prišla na vrsto razpreditev, kje bo kdo prenočil. Mladi glasbeniki in njihovi predavatelji so se v trenutku porazgubili po Trbovljah. Gostoljubni domačini so jih odpeljali na svoje domove, kjer so že čakala prenočišča, pa tudi dobrot, ki bi jih bil vesel še bolj razvajati sladokusec, je bilo na pretek.

Na postaji je ostalo še nekaj Trbovelčanov, ki so se morali, žal, sami vrniti domov. Nikogar več ni bilo, ki bi ga

lahko sprejeli k sebi pod streho. Gostje iz Kranja so dobili svoja prenočišča. Ena izmed tovarišic je v svoji gostoljubni vni celo takole negotovala: »Ves teden smo se pripravljali, pa pospravljali in pekli. Nadejali smo se, da bo tudi pri nas prenočil vsaj eden od glasbenikov iz Kranja, zdaj mi pa niste nobenega dodelili.«

Ne samo mladi Kranjčani, tudi Trboveljčani so težko pričakovali obisk gojencev Glasbene šole iz Kranja. Kolikšno zanimanje je bilo za to gostovanje lahko razberemo že iz tega kratkega intermezza. Pred kratkim je namreč v Trbovljah koncertiral naš priznani virtuoz, violini Igor Ozim s simfoničnim orkestrom Ljudske armade iz Beograda. Tistikrat je koncert poslušalo komaj 100 poslušalcev, tokrat pa, ko je šlo za nastop mladih Kranjčanov, se je zbralo v dvorani nad 400 ljudi.

Sončna pripeka je pojenjala in mrak je legel na rudarske Trbovlje. Čudovit, sproščenje prinašajoč je bil sprehod ob tem času po mestu in okolici. Vse novo, preurejeno in praznično, kot v najprivlačnejšem turističnem mestu. »Še nekaj minut in ura bo 20.« si lahko razbral z obrazov mladih glasbenikov. Nič več razigranosti. Povsod sami resni obrazi — v dvorani pa mrmranje neučakanih poslušalcev, ki se je vtihotapljalo na oder, kot glas iz čebeljnaka. Zavesa se je dvignila.

Dvorano je zajela tišina; klavirski kvartet je začel s pritajenim glasom izvajati Mozartovo Serenado. Poslušalci so zadržali dih in bili kot okameneli. Ob koncu, ko so se violinista Fajonova in Košorok ter čelistka Liparjeva in pianistka Renko poklonili zavzetim poslušalcem, je v tišino udaril vihar aplavz. Nato so se vrstili drug za drugim: violinisti, pianisti, solopevci, flavtistka, čelisti itd. Navdušnje poslušalcev se je stopnjevalo. Kako pa je Fajonovo Majdiko in Pogačnikovega Mihca, oba violinista, za njuno izvajanje dokaj zahtevnih skladb z aplavzom nagradilo občinstvo, pa skoraj ni moč opisati.

Koncert je zaključil 30-članski godalni orkester pod vodstvom Rudolfa Fajona. Brez zadrege in pretiravanja lahko zapišemo, da je vrlim Trboveljčanom ob poslušanju vseh štirih skladb, ki so tvorile koncertni program godalnega orkestra, zmanjkvalo sape. Med viharim aplavzom, kakršnega menda Kranjčani še niso doživeli, je zavesa spet padla.

In po Trbovljah se je še isti večer razširil glas o uspehu, ki so ga bili dosegli Kranjčani. Povsod komentarji, živahni pomenki in odobravanja. Eden izmed rudarjev je takole dejal svojim tovarišem: »Če bi mogel, bi jim takoj spet omogočil še eno gostovanje. Ne boste mi verjeli, kakšen užitek jih je poslušati.« V nedeljo dopoldne, potem ko so se do dobra odpočili, pa so gojenci Glasbene šole iz Trbovelj peljali svoje tovariše iz Kranja na izlet na Klek. Ob prijetni muziki, veselih igrah in živahnih pomenkih, je čas kar prehitro minil.

Ob odhodu, ko se j evlak premikal s trboveljske postaje so Trboveljčani navdušeno in hkrati hvaležno pozdravljali svoje goste in klicali: »Kmalu spet pridetel!« FaBo

Baletni večer v Kranju

Prizor z vaje za peto dejanje Gounodove opere »Faust« — Valburgina noč, s katero se je baletna sekcija DPD Svoboda Kranj-center predstavila v sredo, 14. maja na baletnem večeru v Kranju.

MLADA RAST

Pozdravili smo štafeto

V četrtek popoldne (8. maja t. l.) smo pozdravili pred Sindikalnim domom Štafeto mladosti, ki je nosila lepe pozdrave in tople želje ljubljenu maršalu Titu za rojstni dan proti Beogradu.

Dopoldne nam je tovarišica učiteljica povedala, da se bomo zbrali takoj po kosilu pred šolo, odkoder bomo ob štirinajsti uri odšli čakati in pozdravit štafeto. Z velikim veseljem smo sprejeli to novico in težko smo se umirili. Po kosilu sem se preoblekla in nabrala nekaj cvetja in zelenja. V sprevedu smo odšli na določeno mesto. Pred Sindikalnim domom je bila zbrana že skoraj vsa kranjska mladina, pionirji in mladinci. Pozneje pa je prišlo še mnogo delavcev in uslužbenec iz tovarn. Z Doma so plapolale zastave, pred vhodom pa so se razvrstili prapori raznih organizacij, na stopnicah

so stali pionirji. Mladinci in ostali ljudje pa so se razpostavili pred Domom. Godba je igrala koračnice. Naenkrat sta pritekli po Koroški cesti dve skupini in že se je štafeta ustavila pred odrom. Pozdravili smo jih s ploskanjem. Zastopniki pionirjev, mladincev in naše hrabre armade so pozdravili štafeto in želeli našemu Maršalu za rojstni dan vse najboljše. Govoril je tudi župan našega mesta. Po njegovem govoru je zapel pevski zbor gimnazije neko pesem, godba pa je zaigrala himno. Med vzklikanjem in ploskanjem je krenila štafeta na pot proti Ljubljani. Voščila so nosili najboljši fizikulturniki, med njimi je bila Barbka Koncilija.

Zelo veseli in srečni smo se kmalu razšli.

Rupar Nežka, učenka

Mačka

Lucija je bilo ime veliki sivi mački. Zelo rada se je igrala s Tomažkom in kadar je šel Tomažek v šolo, ji je bilo strašno dolgčas. Nekoč je sklenila, da bo tudi ona šla v šolo. Zjutraj, ko se je Tomažek odpravil od doma, je čisto potihno in na skrivaj smuknila za njim. Ker je bila velika, se ji je zdelo primerno, da gre kar v naj-

tablo M-U-C-A in otroci so zlogovali: MU-CA. Potem pa so še v zvezke z velikimi črkami napisali MUCA. Lucija je ves čas pazljivo poslušala. Videti je bilo, da ji je kar všeč, čeprav je bil to samo prvi razred. Ko sta se s Tomažkom opoldne vračala domov, se mu je prijazno smukala okrog nog, kakor da bi hotela reči: »Saj me boš še vzel s seboj v šolo, kaj ne?«

Jože Varl: Pes in zajec

To je bilo še ona leta, ko sta se pes in zajec prav dobro razumela. Vsak dan sta skupaj hodila v gozd in se lovila okrog dreves. Prav rada sta se skrivala in kadarkoli sta se našla, sta se nasmejela na vso moč.

Zgodilo pa se je, da se je skrili zajec tako imenitno in ga pes ni mogel in ni mogel najti. Iskal je za debli, iskal pod grmovjem, v lisicah, v votlih debelih, da, celo med robidovje je zlezal in si razpraskal svoj kožuček. Zajca pa le

žel bežati. Bežal je čez drn in strn, skakal sem, skakal tja, pes pa mu je bil vedno bliže in bliže. Se malo, samo še malo, pa bi ga zagrabil za pete.

Prav tedaj, vsa mačka, pa je vzhajala izza bližnjega hriba polna luna. Pomežniknila je bežečemu zajcu in on je brž skočil vanjo. Luna se je hitro z zajcem vred dvignila in pes je zaman skočil. Kolikor je bil dolg in širok je telebnil nazaj na tla. Jezen je bevskal na luno. Vča-

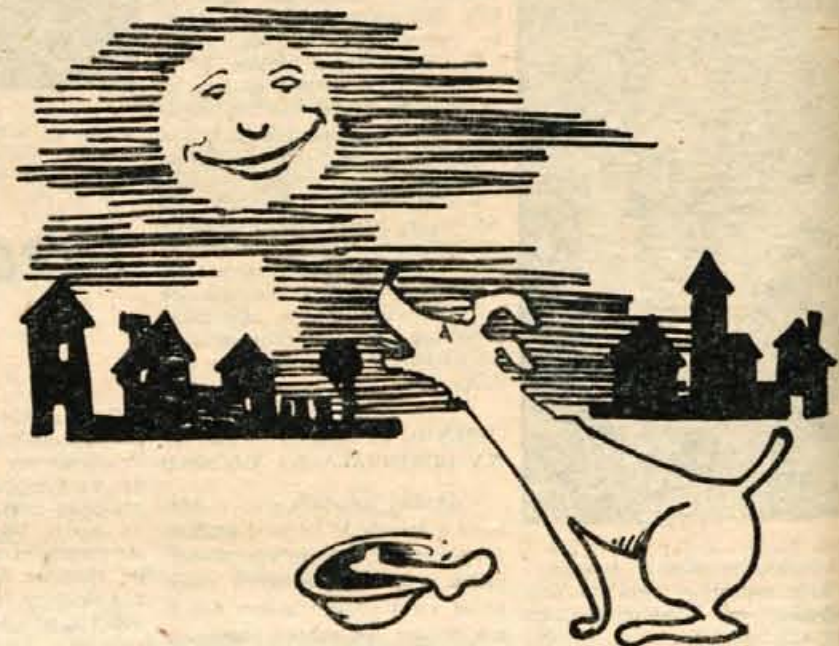
višji razred. Ko sta s Tomažkom prišla do šole, je na moč hitro smuknila po stopnicah v najvišje nadstropje ter se ustavila pred vrati, na katerih je pisalo »8. razred«. Učiteljica je pravkar zapirala vrata. Ko je ugledala Lucijo je rekla:

»Le od kod je prišla ta velika siva mačka. Moram opozoriti hišnico, da jo spravi iz šole.«

Lucija, ki je bila zelo užaljena, je stekla po stopnicah navzdol. Vsa vrata so bila že zaprta. Le v pritličju so bila ena še odprta. Na njih je pisalo »1. razred«. Lucija je vstopila. Zagledala je Tomažka, ki je pravkar odpiral šolsko torbo. Tomažek se je vznemiril, Le kaj je prišla za njimi? Tedaj pa je že vstopila učiteljica.

»Čigava pa je ta muca?«
»Moja«, je v zadregi pojasnil Tomažek. »Nisem vedel, da mi je sledila vso pot do sem.«

Lucija je dobila skodelo mleka. Potem pa so se otroci posedli po klopek, učiteljica je z velikimi črkami napisala na

ni bilo in ni bilo. Skril se mu je v medvedov brlog. Tja si pa pes še povohati ni upal. In ko se je najmanj nadejal, je skočil zajec predenj in zaklical: »Kuku! Tukaj sem!«

Pes, sicer pogumen, se je pa to pot močno ustrašil. Misli je, da je skočil predenj pravcati mali medvedek. Se ves trepetajoč, toda od sile jezen, je planil na zajca. Hotel ga je kaznovati. Ko je zajec videl, da mu pes kaže zobe, je pri-

sih je celo zatullil in pokazal svoje ostre zobe. Tako je stresal jezo vse dotlej, dokler se je videla polna luna.

Se danes ne more pozabiti zajca, ki ga je tako imenitno povlekel za nos. Kadar je polna luna, gleda prav mило tožeč zajca v luno, včasih nanj ježno zalaja, včasih žalostno zatuli ali pa mило zavvili. Če pa ne verjamete, pa pogledjte polno luno in boste videli zajca, kako čepi v njej in se smeji psu.

ALI ŽE VESTE...

... da živi v našem Jadranskem morju skoraj štiristo vrst raznih rib, in da so najbolj znane sardele, tuni, skuše, plavice in še mnoge druge. Med najvšeje ribe, ki žive v našem morju spada tun, ki utegne biti včasih dolg tudi več metrov. Med malo znane ribe spadata predvsem ribi trnež in trnjača. Koža trneža je zelo ostra in hrapava, ko ribo oderejo, kožo posušijo in jo uporabljajo kot smirek. Riba trnež je do enega metra dolga in do deset kilogramov težka. Trnjača je riba iz družine kamenic. Ima dva električna organa in jih uporablja za obrambo. Slovenci jo poznamo pod imenom morski skat. Ribolov je velikega gospodarskega pomena.

... da živi na otoku Pelješcu v Dalmaciji še nekaj divjih šakalov. Ta žival je podobna volku, je mnogo manjša in zelo krvoločna. Rada napada ovce, koze, perutnino, najraje pa žre mrhovino.

... da so iz severnih krajev zanesli k nam v Prekmurje in Hrvatsko Zagorje bizamsko podgano ali pižmovko. Znana je zelo zaradi cenjenega krzna, je rjave barve in podgani podobna. Ko se je prilagodila milejšemu podnebjju je postala krzno slabše. Zelo je škodljiva in jo danes preganjajo.

... da živi v naših Karavankah tudi še nekaj kozorogov. Na glavi ima ta žival velike, grčaste, skoraj meter dolge, nazaj zavite in nekaj kilogramov težke roge. Kozorogi spadajo med prežvekovalce in so zelo redki. Samci živijo osamljeni, samice pa v čredah. Razen alpskega kozoroga živi še nekaj vrst v Aziji in Ameriki.

... da je zelo težko ugotoviti katera žival najboljše vidi. Mi smo uverjeni, da so to mačke in razne druge zveri, naravoslovci pa menijo, da najboljše vidi divja koza, ki živi na pobočjih ameriških planin Rocky Mountain. Ta žival opazi sovražnika celo na razdaljo 16 kilometrov. Tako izrednega vida nima najbrž nobena druga žival.

Nekaj o krokodilih

Krokodilove solze poznate? Seveda, kolikokrat so vam že polzele po licih, in mama se vam je smejala in vi si so se vam smejala. Pa kaj bi se ne, saj so bile te solzice tako grenke in kisle obenem.

Torej krokodilove solze poznate.

Kaj pa krokodila samega tudi? Naslikanega ste gotovo že videli, ne? No, pa poslušajte!

Pravijo, da so krokodili sila nevarne živali. Večkrat ste že brali kake grozljive zgodbe o nesrečnih žrtvah, ki so slučajno naletele pri kopanju ali plavanju čez velike vode na krokodile. Njegovi ostrji zobje kar odžagajo nogo ali del telesa. Njegovega oklepa skoraj ne more prodreti krogla.

Krokodili pa niso samo nevarni, ampak tudi koristni. Saj je njih koža dragocena, vredna danes mnogo tisočakov. Kaj vse delajo iz krokodilove kože. Mnogi to dobro vedo. Pa oprezujejo za njimi, streljajo jih kar na debelo. Krokodili žive v Afriki ob velikih rekah. In ponekod so morali lov na te živali prepovedati, ker so jih hoteli zaalužkarji kar pregnati in uničiti.

Pa so se nekateri znašli.

Dobili so nekaj živali iz Afrike, poskakali so primerna močvirnata zemlji-

šča, jih ogradili od vseh strani in si tako napravili lovišča krokodilov doma. Krokodili se kaj hitro plode. Po nekaj letih kar mrgoli mladičev po teh umetnih farmah.

Tako je postala žival, ki je bila nekoč strašilo, vir lepih dohodkov. Clovek jo je s svojim razumom ukrotil in pridobil oblast nad njo in danes mu daje lepe denarce.

ZA BISTRE GLAVICE

KRIŽANKA: DOMAČA ZIVAL

Vodoravno: 2. reka v Italiji, 4. organ vida, 5. star človek, 7. veznik, 8. naočniki, 11. Robinzonov prijatelj.

Navpično: 1. zelo toplo, 3. majhna rečica, 4. znak za element iridij, 6. neradodaren, škrt, 8. skrajšam veznik (pesniška oblika), 9. zdravilo, 10. arabski žrebac.

petek, k. k. Redstev: V. R. po. ocl. starec, ko. očala.

Kako se naučim igrati šah?

ODPRTE OTVORITVE (1. e2-e4, e7-e5)

1. ŠPANSKA PARTIJA

Značilne prve poteze za to otvoritev so: 1. e2 - e4, e7 - e5, 2. Sg1 - f3, Sb8 - c6, 3. Lf1 - b5. Tretja poteza črnega ne sodi več med značilne poteze španske otvoritve. Ima pa črni več možnosti nadaljevanj, ki so deljena v dve skupini: a) v prvo, kjer črni igra 3... a7 - a6 in b) v kateri se brani s katerokoli drugo potezo. Pokazalo se je, da ima v sodobni šahovski praksi več pristašev prva kot pa druga skupina. Poteza 3... a7 - a6 je dobila svojo veljavo šele v začetku tega stoletja in z njo ima tudi črni vse možnosti do zmage, medtem ko se v ostalih nadaljevanjih kot so n. pr. 3... Sg8 - e7, 3... d7 - d6 in 3... Sg8 - f6 v najboljših primerih lahko bori le za remi.

Špansko otvoritev je uvedel v šahovsko teorijo slavni španski mojster Luis Lopez de Segura, ki je napisal že leta 1561 obširno delo o tej otvoritvi. Vse do srede prejšnjega stoletja španska partija ni bila kaj prida popularna. Ze sam osnovni motiv: pritisk v središču z lovcom 3. Lf1 - b5 s pretjno izmenjave na c6 in oevojitvijo kmeta na e5 ni navduševal starih šahovskih generacij, ker so takrat bolj cenili direktni napad na kralja z

matom in so zato raje igrali priljubljeni kraljev ali Evansov gambit. Šele z razvojem pozicijske igre je dobila španska partija svojo pravo veljavo in jo tudi še danes na turnirjih šahovski mojstri zelo radi igrajo. V začetku 20. stoletja so ocenili špansko otvoritev celo kot najmočnejšo otvoritev nasploh. Karakterističen je primer takratnega slovitega ruskega mojstra in teoretičarja Alapina, ki je menil, da črni sploh ne more biti v španski otvoritvi enakopraven belemu in je zato predlagal, da mora že v začetku partije črni kmet stati na a6 namesto na a7, ker bi šele potem imeli obe strani enake pogoje za borbo! Moderna mojstrska teorija pa je našla dobro obrambo za črnega in tudi lepe izgledne na popoln uspeh, čeprav beli lahko kljub temu še vedno dlje obdrži iniciativo kot v katerikoli ostalih tger.

Poglejmo si nekaj najbolj poznanih variant španske otvoritve:

a) Menjalna varianta

1. e2 - e4, e7 - e5; 2. Sg1 - f3, Sb8 - c6; 3. Lf1 - b5, a7 - a6; 4. Lb5 - a4, d7 - d6; 5. d2 - d4, e5 - d4; 6. Dd1 - d4, Dd8 - d4; 7. Sf3 - d4, Lc8 - d7! (če bi sedaj hotel z Lc1 - f4 beli napasti kmeta c7, ga črni lahko zavaruje z veliko

rokado); 8. Lc1 - e3, 0 - 0 - 0; 9. Sb1 - c3 (tudi Sb1 - d2 je dobro), Sg8 - e7; 10. 0 - 0 - 0, c6 - c5; 11. Sd4 - f3, b7 - b6 - beli in črni imata enake možnosti za nadaljevanje igre.

b) Steinitzova obramba

1. e2 - e4, e7 - e5; 2. Sg1 - f3, Sb8 - c6; 3. Lf1 - b5, a7 - a6; 4. Lb5 - a4, d7 - d6; 5. Ld4 - c6 + (možna so tudi manj uspešna nadalja: c2 - c3, d2 - d3, d2 - d4, 0 - 0) b7 - c6; 6. d2 - d4, f7 - f6 belega belopolj. lovca ni več!); 7. Lc1 - e3, Sg8 - e7; 8. Sb8 - c3, Lc8 - e6; 9. Dd1 - d3, g7 - g6; 10. h2 - h4, h7 - h6; 11. 0 - 0 - 0 - beli stoji nekoliko boljše, zato pa je črni obdržal oba lovca.

c) Cigorinova obramba

1. e2 - e4, e7 - e5; 2. Sg1 - f3, Sb8 - c6; 3. Lf1 - b5, a7 - a6; 4. Lb5 - a4, Sg8 - f6; 5. 0 - 0, Lf8 - e7; 6. Tf1 - e1 (Aljehin je tu raje igral Dd1 - e2 in potem postavil trdnjavo na d1), b7 - b5; 7. La3 - b3, d7 - d6; 8. c2 - c3, 0 - 0; 9. h2 - h3, Sc6 - a5; 10. Lb3 - c2, e7 - e5; 11. d2 - d4, Dd8 - c7 - črni je že izenačil.

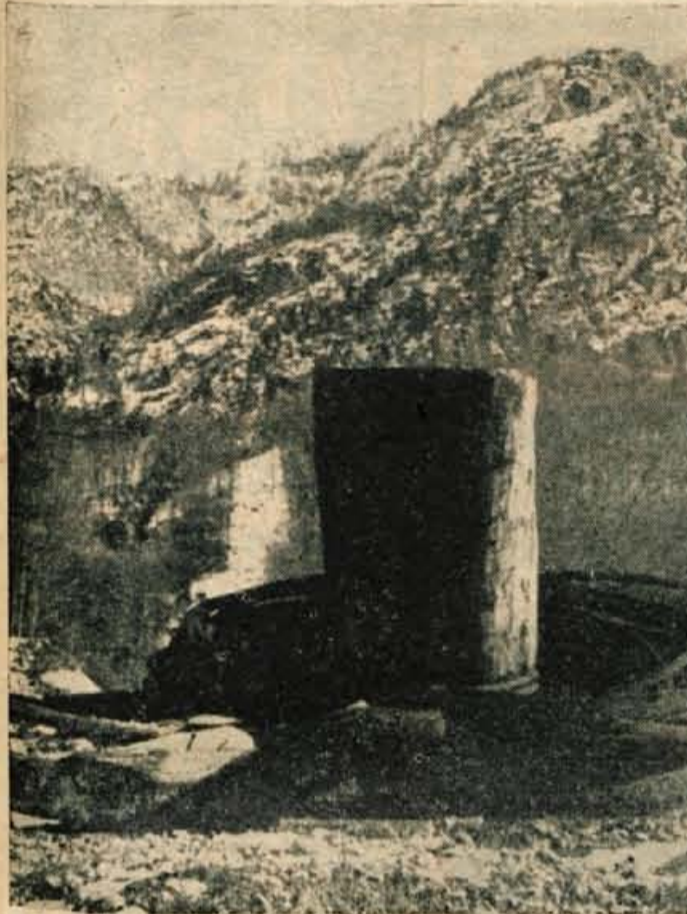
Ta obramba je zelo pogosto igrana v španski igri. Beli sicer ne varuje neposredno svojega kmeta na e4, temveč takoj rokira in ima tako več možnosti za akcijo in napad v središču. Črni sicer lahko takoj vzame kmeta na e4, kar pa bi vodilo do težkih zapletov v igri, zato je mnogo boljše Cigorinovo nadaljevanje s 5... Lf8 - e7. FaBo

IZID ŽREBANJA PRVOMAJSKE KRIŽANKE
1. nagrada: Karl Bruckner »Vrabčje moštvo«, je prejela Karolina Krofl, Klanc 83 p. Kranj;
2. nagrada: Milan Sega »Zgode in nezdode«, je prejela tov. Justina Naglič, Radovljica, Prešernova 10/1;
3. nagrada: France Bevk »Črni bratje«, je prejela Tončka Vidic, Krnica 30 p. Gorje pri Bledu.
Nagrajenka Karolina Krofl naj dvigne knjigo v našem uredništvu, ostalima nagrajenkama bomo poslali nagrado po pošti.

Naš fotoreporter v Bohinju

Ze konec maja bo, tako trdijo, ta nova restavracija pri »Zlatorogu« odprta

Nedokončana ličnica od hotela »Zlatorog« na Vogel

Pred turistično sezono na Bledu

Pester koledar prireditev

Za poživitev letošnje turistične sezone je blejsko Turistično društvo pripravilo letos zelo pester in dokaj kvaliteten program. Mimo zabavnih prireditev, ki jih bo nedvomno največ, bodo letos v kazinski dvorani in drugod nastopili nekateri odlični vokalni, instru-

mentalni in plesni ansambli ter izvajalci narodne glasbe ter ljudskih plesov. Med drugimi bodo nekajkrat priredili koncerte Slovenski orkester iz Ljubljane, pevski zbor France Prešeren iz Kranja s sodelovanjem Glas. šole Kranj, dalje ansambel »Svobode« z Jesenic s koncertom jugoslovanskih plesov in napevov in celo odlični ansambel LADO iz Zagreba s sporedom jugoslovanskih narodnih plesov. — Med izvajalci slovenskih narodnih pesmi in poskočnih melodij bodo nastopili zadovoljni Kranjci, kvintet bratov Avsenikov in Veseli gorenjski fantje. Za zabavno in plesno glasbo pa bo poskrbel akademski plesni orkester iz Ljubljane. — Predvidenih je tudi nekaj baletnih nastopov in večerov opernih arij s sodelovanjem solistov ljubljanske Opere in z violinistom Igorjem Ozimom. — Program bosta od časa do časa dopolnjevala najpogostejša izvajalca na prireditvah med turistično sezono - folklorna skupina blejskega prosvetnega društva in moški pevski zbor z Bleda.

obogatile kulturni in zabavni program prireditve ob priliki občinskega praznika na Bledu. V tem času bo tamkaj tudi veslaški troboj Nemčija, Avstrija, Jugoslavija, mednarodna veslaška regata ter veslaško prvenstvo FLRJ. Prve dni septembra bo AMD Bled izvedlo Sesto alpsko vožnjo s startom in ciljem na Bledu. Predvidene so tudi mednarodne kolesarske dirke okrog jezera.

V družabnem in zabavnem sporedu se obeta nekaj zelo mikavnih prireditev, kakor glasbena revija Bled, »Ah! moj Bled«, izvolitev najprikladnejše Slovenke, izvolitev Miss Bled in najsimpatičnejše kopalke na Grajskem kopalšču, dalje prireditve »Večno šume gozdov« ali revija v gozdu na Straži, več modnih revij, glasbenih revij in tako dalje. Nekateri dnevi v tednu bo izvajal koncertni spored stalni letoviški orkester.

Največ prireditev in nastopov bo v »Gorani Kazine, nekaj v Toplicah, v Zdraviliškem parku, na gradu, na športnem igrišču, na stadionu, v Grajskem kopalšču, na Straži in drugod. Začele so se s prvim majem in bodo sledile druga druga tja do srede meseca septembra.

Pohod mladih planincev v bolnišnico »Franja«

Vračali se bodo po poteh Prešernove brigade — Pohod bo v počastitev Dneva mladosti — Odšli bodo v soboto, 24. maja — Obiskali bodo vse najvažnejše partizanske kraje

Mladinski odsek pri Planinskem društvu v Kranju je dokaj delaven. V počastitev Dneva mladosti nameravajo mladi planinci obiskati Cerkev, bolnišnico Franja in nekatere druge kraje. To bo nekakšen pohod mladih ljudi po partizanskih poteh in partizanskih krajih. Hkrati bodo združili ta pohod, ki ga pripravljajo v počastitev Dneva mladosti, tudi s praznovanjem obletnice Prešernove brigade. Računajo, da se bo pohoda udeležilo okoli 300 mladincev iz Kranja in bližnje okolice. Iz Kranja bodo odšli v soboto, 24. maja, v zgodnjih jutranjih urah. Od Zalega loga bodo nadaljevali pot preko Davče, dalje preko Robidnice, kjer je Prešernova brigada uničila nemške postojanke in šla v napad za Baško grapo. Ta dan si bodo ogledali tudi bolnišnico »Franja«. Mlade planince bodo spremljali tudi nekateri člani Zveze borcev — Kranjčani — ki so bili tedaj v tej bolnišnici ali pa so se udeležili borb v tistih krajih. Le-ti jim bodo pripovedovali svoje doživljaje in potek borb. V Cerknem nameravajo prirediti miting. V nedeljo pa se bodo mladi planinci vračali po poteh, ki jih je prehodila Prešernova brigada preko Porezna, Petrovega brda v Podbrdo, kjer se bodo spomnili velikih bojev Prešernove brigade. Nato pa se bodo vrnili v Kranj.

V letošnji spored je uvrščen tudi velik telovadni nastop TVD Partizan Bled ob društveni petdesetletnici in več drugih športnih prireditev. V drugi polovici julija bodo

Ob tekmovanju mladinskih ekip na Jesenicah Zgodovino NOB poznamo premalo!

V soboto je bilo na Jesenicah ob otvoritvi VII. mladinskega festivala tudi tekmovanje mladinskih ekip po načinu »Kaj veš, kaj znaš«. Zanimanje za take vrste prireditev je zelo veliko in je bilo tako tudi za to tekmovanje na Jesenicah. Žal pa moramo opozoriti na nekaj, kar je vplivalo dokaj neugodno na udeležence, namreč preizkušeno število tekmovalnih ekip, predvsem pa dokaj pomanjkljivo znanje o partizanskih akcijah in o razvoju NOB.

Vsega skupaj je nastopilo 5 ekip; skupina iz Blejske Dobrave, ki je bila prijavljena kot česta, se iz neznanih vzrokov ni pojavila na odru. Pomanjkljivo je bilo tudi to, da ekip ni ocenjevala tudi publika, ker bi v tem primeru vrstni red ocenitve bil skoro gotovo drugačen. Zelo verjetno n. pr. II. mesta ne bi zasedla ekipa MIS II. (32 točk), ki je odgovarjala slabo, nedvomno slabše od nekaterih drugih ekip, ki so se uvrstile pri ocenjevanju za njo. Navedemo naj samo to, da je omenjena ekipa na vprašanje o dogodku med NOB v Mojstrani odgovorila popolnoma napačno, kajti v Mojstrani ni bil ustanovljen Prešernov odred, ki ga gorenjsko partizanstvo sploh ne pozna. Prešernova brigada pa je bila ustanovljena leta 1943 v Davči, hkrati pa je bil takrat ustanovljen tudi gorenjski odred. Ugotoviti moramo, da so na podobna vprašanja o dogodkih iz NOB tudi druge ekipe odgovarjale dokaj pomanjkljivo. Tako je n. pr. ena izmed ekip trdila, da je železniški most pri Zirovnici zažgala

Prešernova brigada, kar ni res, ker le-te tedaj še ni bilo, pač pa so to storili borci Cankarjeve čete. Zelo pomanjkljivo in površno je bilo tudi odgovorjanje na vprašanja o življenju maršala Tita. To splošno neznanje je dokaz, da so ekipe na eni strani vzele tekmovanje premalo resno, po drugi strani pa je treba ugotoviti, da je bila izpravevalna komisija premalo stroga, zlasti še, ker so bile ekipe deloma že vnaprej obveščene, iz katere splošne snovi bodo vprašanja.

Ce bi kdo iz ekip prebral na primer knjigi »Pod Karavankami so se uprli« in pa »Titovo življenje«, bi mu res ne bilo težko odgovoriti zadovoljujoče.

Pa še nekaj o nastopajočih talentih. Tudi teh bi bilo na odru precej več, če bi se mladinske organizacije lotile priprav nekoliko resneje. Tako pa je bilo to, kar smo slišali, le slaba repriza dobre premiere na Javorniku. Razen treh so bili namreč vsi nastopajoči z Javornika in Koroške Bele. Kje pa so ostali Jeseničani in tekmovalci iz drugih krajev jeseniške občine?

Publika je bila zelo zadovoljna s tistim delom sporeda, v katerem so nastopali mladi talenti — pionirji. Dva sta celo brala svoje pesmi. Mnogo pohvale sta žela izvajalca na harmonikah in klavirju. Naj velja za prihodnjice: take prireditve je treba, kot vse javne nastope, pripraviti skrbno in vestno, potem bodo imele uspeh pri publikii in bodo vplivale vzpodbudno na nastopajoče.

K razpravi o predlogih za legalizacijo splava in proti njej

Kdo naj odloča o socialnem problemu?

Na tridnevnem beograjskem posvetovanju so se udeleženci odločili proti legalizaciji splava in za popularizacijo kontracepcije ter načrtno spolno vzgojo. Predlagali pa so, naj bi bil v vsaki komisiji, ki bo odločala o privolitvi v zdravniški poseg, tudi socialni delavec. Brez dvoma je ta predlog utemeljen in njegova uresničitev nujno potrebna.

Te komisije, v katerih so bili doslej le zdravniki, so morda reševale predloge za splav preveč enostransko, obravnavale so jih predvsem kot medicinski problem. Tako je n. pr. komisija na Jesenicah zavrnila več kandidat. Ljubljanska komisija, na katero so se zavrnjene nosečnice obrnile, pa je — razen eni — vsem po vrsti priznala pravico do splava. In skoraj v vseh primerih so se predlogi za splav naslanjali na težke socialne

razmere, stanovanjske pogoje ali pa čisto skrhano družinsko življenje. Komisija na Jesenicah pa je šla mimo vseh teh ugotovitev, prezrla še tako upravičene uveljavljene in predloge za splav zavrnile.

Zato ni prav nič čudnega, če je ob takim enostranskem ravnanju te komisije stvil upravni odbor Zdravstvenega doma na Jesenicah na svoji seji 8. maja enak predlog, kakor so ga prav tiste dni obravnavali udeleženci posvetovanja v Beogradu: doseči je treba čimprej tako spremembo uredbe, ki predpisuje sestav komisije za dovoljevanje splava, da bo v tej komisiji tudi socialni delavec. — Nihče ne odreka našim zdravnikom pravice, da odločajo o dovoljenju za splav s svojega (t. j. medicinskega) stališča; prav tako je splav, da skušajo s preprečevanjem splavov obvarovati žene pred posledicami.

SE O CESTI, KI KMALU NE BO VEČ UPORABNA

K naši notici v rubriki »Kamen spotike«, ki smo jo priobčili pod naslovom »Cesta, ki kmalu ne bo več uporabna« dne 9. maja, smo prejeli naslednje pismo tovariša C. R.:

Na območju Krajevne odbora Podnart, ki šteje 8 vasi, so razen v Zaloše, občinske ceste, ki povezujejo med seboj vasi, v primerjavi s predvojnimi stanjem, še kar dobre. Kljub temu, da imajo vse ostale vasi, razen Podnarta in Zaloše, gramoz daleč od cest in ga morajo voziti v velike klanice, so zaradi prizadevnosti in samoiniciative vaščanov, delno brezplačno, v zadnjem času pa s pomočjo ObLO (Komunalne uprave) občinske ceste popravili. V vasi Češnjica so n. pr. imeli nekaj let po vojni vaščani občinsko cesto razdeljeno in so sami brezplačno vozili gramoz in popravljali cesto. Na podoban način so cesto popravljali tudi v drugih vaseh. Le cesta iz Podnarta v Zaloše ni bila posula z gramozom že več kot 10 let, čeprav leži tik ob Savi in je treba gramoz voziti nanjo po ravnem, le nekaj sto metrov. Po drugi strani pa kaže vprašati Zalošane, kje so takrat, ko so zbori volivcev. Na zadnjem zboru volivcev, ki je bil 21. aprila t. l. v Podnartu, Zalošanov nismo videli, čeravno je bila na dnevnem redu razprava o predlogu družbenega načrta in proračuna ObLO Radovljica za leto 1958. Volivci so na zboru razpravljali tudi o predlaganem znesku za popravilo občinskih cest na področju Krajevne odbora Podnart in tudi o tem, kje bi denar 230.000 din porabili, toda brez Zalošanov, ker se zboru volivcev niso udeležili. Kljub temu, da Zalošanov ni bilo, so navzoči govorili o tem, da je nujno popraviti cesto v Zaloše. Toda kdor od skupnosti kaj pričakuje, naj z njo tudi sodeluje!

JAVNA GOVORILNICA

Prenekatkrat se je že zgodilo, da je bil telefon v javni govorilnici v Kranju nasproti I. gimnazije pokvarjen. Tako morajo ljudje, ki želijo nujno telefonirati, oditi edino na pošto. Slika pa kaže, v kakšne namene telefon uporab-

ljajo. Večkrat se je že zgodilo, da se otroci po končanem pouku natrpajo v govorilnico in v njej ostanejo tudi dolgo časa. Tako se »sigranje« s stvarmi, ki za to niso primerne. Ljudje, ki želijo nujno telefonirati, morajo tudi dije časa čakati, če hočejo priti na vrsto. Kazalo bi, da bi šola in starši opozorili osnovnošolske otroke in tudi dijake (kajti tudi ti so še večkrat zelo neresni), čemu služi telefon.

Prav tu pa je tisti kamen spotike: dokler ne bo obveljala kontracepcija kot sredstvo proti rojstvu nezaželenih otrok, toliko časa bo splav edini način, s katerim bo mogoče obvarovati družino in ji zagotoviti življenjsko ravnovesje, ki bi ga rojstvo novega otroka porušilo. Nobenega dvoma ni, da v takih primerih o potrebi splava v neprimerno večjo avtoriteto lahko soodloča človek, ki se vsak dan ukvarja s socialnimi problemi kakor pa medicinski strokovnjak.

gorenjske bodice

△ Pa bo le držalo tisto, ko pravijo, da se je v tržiški kulturi nekaj zataknilo. Čeprav je bila kulturnoprosvetna dejavnost v Trzinu pred časom zelo razgibana, in bi lahko služila za zgled ostalim krajem, zadnji dve leti molči. Takole opravičujejo Trzičani svojo nedelavnost: »Kdo bi se pa ukvarjal s kulturo, ko pa ni obiska. Pa tudi mladina ne kaže pravega zanimanja za kulturnoprosvetno delo.« — Nekaj resnice je že v tem, vendar pa to ne sme biti razlog, da bi kulturnoprosvetno delo povsem prenehalo. O tem in podobnem sem razmišljal, pa sem se naposled domislil nečesa, kar bi prav gotovo poživilo tržiško kulturo. Ne bo napak, če se bodo sindikalne podružnice podjetij in ustanov in pa občinski komite LMS pogledali v kulturno problematiko tržiške občine, predvsem pa Trziča. Kakšno podobo pa naj dobi to poglobljanje, je pa njihova stvar. Prav uporabne smernice pa lahko dobe pri sindikalni podružnici tovarne »Iskras« v Kranju. Ti imajo s kulturnim delom vrsto izkušenj in še več zavirljivih uspehov!

△ V Mavčičah pri Kranju so pa s kulturo zelo učinkovito opravili. V dvoraku, kjer naj bi bile razne kulturne prireditve, so navozili krompir, v garderobo so pa »nabotali« samo takšne predmete, ki nimajo s kulturo prav nobene zveze.

△ Dva dni bo tega, odkar sem premetel ves Kranj, lopaticice za premog pa le nisem dobil. Kaj menijo trgovine, ki se

ukvarjajo s prodajo takih artiklov, da bomo poslej kuhali samo še na elektriko? Zdi se mi, da tu s kulturno potrebo ne more biti vse v redu. Kulturna potreba ni samo v tem, da se prodajalec kupcu prijazno nasmehe in nagradi predenji ogromne kupe blaga, temveč je tudi v tem, da zadovolji želje in potrebe potrošnikov.

△ Kogar bo vodila pot po cesti I. reda skozi Bistrico pri Naklem, naj postopi pri tukajšnjem spomeniku padlih za svobodo. Prav gotovo se bo zgrozil, saj sta spomenik in okolica tako zanemarjena, da nikoli tega. Upam vsaj, da tega spominskega objekta medtem še niso počedili! Prejšnji teden je bil namreč še zelo zanemarjen. Če se ne motim, sodi oskrbovanje spominskih objektov v pristojnost tistega, ki je objekt postavil!

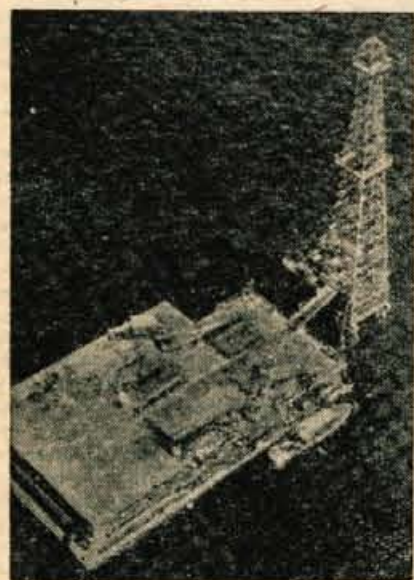
△ Prav gotovo že veste, da so po dolgem času le odprli preurejeno poslovalnico kranjske »Delikatese«. Mimoidoč, zlasti tisti, ki se še niso dodobra nagledali zunanosti trgovine, se kaj radi ustavljajo pred izloženimi okni. Pa je naneslo tako, da sem se tudi jaz ustavljal tamkaj — in ne zaman. Sicer nisem strokovnjak za podobne gradnje, imam pa toliko estetskega okusa in smisla za uporabno vrednost, da o tem primeru urejevanja lokalov ne bom molčal. Ne vem, če je to, da segajo izložena okna malo-

ne do tal, posebno prikladno! Morda so hoteli s tem storiti uslugo psom, ki bodo poslej lažje pasli poželjive pogleda po razstavljenih mesnih izdelkih. — Tiste rešetke nad izloženimi okni pa je nadebudni sinko nekoga Kranjčana takole komentiral: »Oči, kako si bodo pa možji tukej gor' čevlje pucal?« — Rešetke so zares na las podobne železnim predpražnikom, ki jih pogosto vidimo pred vhodi v lokale.

Tudi tiste »bidermajerske« slikarje ob izložbah, ki predstavljajo razne mesne izdelke, pečivo itd. so precej preživele in že zdavnaj več ne ustrezajo današnjemu okusu. Sem res razveden, kdo si je omislil tisto osladno slikarjevo? — Pa še nekaj je, kar na nobeno sorto ne morem spraviti v sklad s svojim okusom. V eni izmed izloženih je dobil črn pajčolan kot dekoracija svoje posebno mesto. Ne vem, čemu so se odločili prav za črno barvo, čeprav ne opozorim, da črna barva ni elegantna. Je že tako, da me tista črna le preveč spominja na pogrebni zavod in na pogrebne rituale. Mogoče je pa tisto signal za »Memento moris«, s katerim »Delikatasa« opozarja potrošnike: »Danes jej in pij, ker ne veš, če boš jutri še mogel!« Pa drugič še kaj.

Vas pozdravlja Vaš
BODIČAR

Nafta pod morjem

Za leto 1957 računajo, da bodo ZDA porabile 3310 milijonov hektolitrov nafte in njenih destilatov, kar je za 110 % več kot danes. Na sploh poraba nafte po vseh deželah močno narašča in da bi zadostili potrošnji, nenehno povečujejo proizvodnjo naftnih ležišč in zmogljivost rafinerij. Ponekod so začeli celo izkoriščati naftna ležišča, ki leže pod morško ali jezersko gladino. Umetni otok z vrtnim stolpom za nafto kaže slika. Posnetek je narejen nad jezerom Maracaibo v Venezueli.

Bruselj - ogledalo sodobnega sveta

Prva povojna svetovna razstava v Bruslju je kraj, kamor je obrnjena vsa pozornost svetovne radovednosti. Z vseh kontinentov sveta potujejo tisoči in tisoči turistov, ki obiskujejo Evropo, najprej v Bruselj, potem pa na oddih. Pa ne samo turisti. V Bruslju se zbira »metana« svetovne komercialne. Države so na tej razstavi pokazale vrhunske dosežke svoje proizvodnje. Toda kdor nima možnosti, da bi obredel ves svet, si lahko v Bruslju ogleda miniaturo sveta, kajti v paviljonih so razstavljalci pokazali poleg proizvodov tudi vse drugo; društveno življenje svojih ljudstev, njih kulturne, politične, zdravstvene in znanstvene uspehe. Na razstavi nastopajo tudi najboljše kulturne skupine iz raznih dežel. Plesi, pesem, folklor, običaji in podobno. Vse to obiskovalec svetovne razstave lahko vidi kar na enem prostoru in mu zato ni treba potovati v dežele, ki jih želi vsaj površno spoznati.

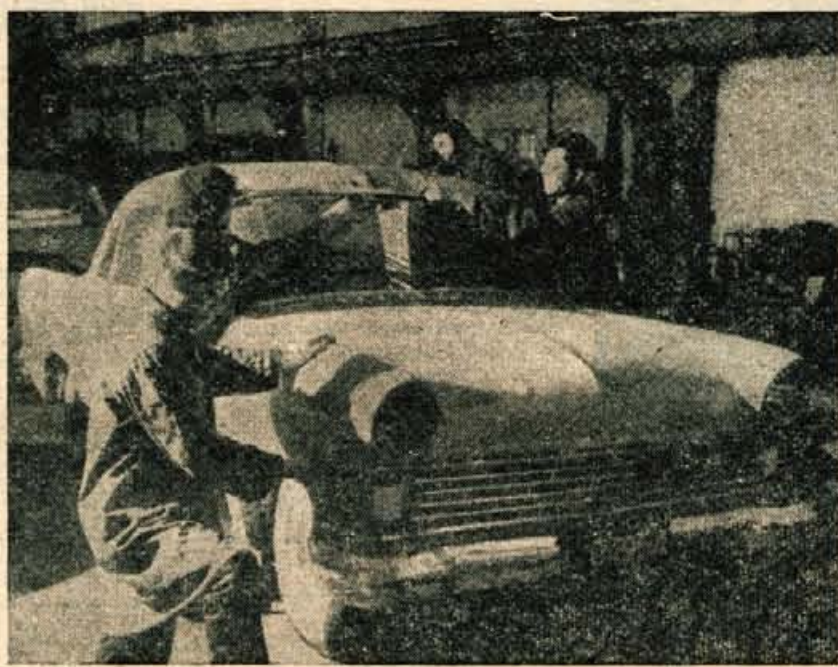
Večje države imajo svoje paviljone, ki se med seboj kosajo v razkošnosti in modernosti tako v arhitekturi kot notranji ureditvi. Najbolj so tekmovalne med seboj velesile. Tudi manjše, toda gospodarsko razvite države reprezentirajo svoje gospodarsko in družbeno življenje v lastnih paviljonih. Po vesteh, ki jih zasledimo tudi v tujih časopisih, je jugoslovanski paviljon deležen posebne pozornosti in številnih pohval. Manjše države so si privoščile razstavne paviljone v skupnih velikih halah, tako da domala ni države na svetu, ki bi ne uredila v Bruslju svojega reprezentančnega kotička.

Na ogromnem razstavnem prostoru je tudi precej simbolične ekstravagance. Na prvem mestu je gotovo »Atomium«, ki kot spomenik časa kipi pod nebo kot centralna stavba na razstavišču. V kroglah, ki predstavljajo atom, so urejeni manjši razstavnih paviljoni, ki pa so bili baje tako dragi, da jih je nekaj ostalo praznih zaradi previsokih najemnin.

Vsak obiskovalec si želi ogledati tudi tisti del razstavišča, kjer prikazujejo svet bodočnosti. Ta oddelek razgiba domišljijo ne samo pri mladih, temveč baje pri vsakem obiskovalcu.

Poleg Belgije, ki ima razumljivo največ površine in največ paviljonov, razstavlja v Bruslju 52 držav v samostojnih paviljonih. Pravijo, da utegne v najvišji sezoni narasti število obiskovalcev na 175 tisoč oseb na dan.

Kitajska avtomobilska industrija

Tovarna Changchun je prva avtomobilska tovarna v Ljudski republiki Kitajski. Začela bo obratovati s polno zmogljivostjo letošnjega oktobra in zaenkrat izdeluje samo prototipe osebnih in drugih avtomobilov, ki jih meni posebno serijsko proizvajati. Na sliki — prototip osebnega avtomobila tovarne v Changchunu.

Ali je televizija mamila?

Ali je televizija mamilo prav kot opij ali alkohol? — To vprašanje na veliko obravnavajo v ZDA, ker mnogi Američani po cele ure presedijo pred televizijskimi sprejemniki, tako da so njihovi zdravniki že zaskrbljeni.

Zdravniki so ugotovili, da so posledice »zastupljenja s televizijo« podobne onim, ki nastanejo pri uživanju heroina in morfija, zato ameriški zdravstveni delavci zdaj čedalje prizadevneje proučujejo to vprašanje.

Teh pojavov pa niso ugotovili samo Američani, temveč tudi medicinski strokovnjaki v drugih deželah, kjer se je televizija že precej razširila. Tako je na primer opisal neki francoski specialist za možganske bolezni čudno »televizijsko nesrečo«. Znano je, da je v človeških možganih val imenovan »gamma 14«, ki vpliva na slabitev življenjske energije in na stanje. V normalnih razmerah ta val ne škoduje, v določenih primerih pa je zelo nevaren. Delavec, ki preverja televizijska platna, je nezavesten obležal na svojem delovnem mestu. Ugotovili so, da je bil televizijski zaslon postavljen napačno in oddajal valove, ki ustrezajo frekvencam gama 14. Zaradi tega se je pogreznil v hipnotično spanje.

Podobna nesreča se lahko primeri tudi avtomobilskim voznikom, ki neprestano

vozijo mimo drevesnih senc. Edino zdravilo je v tem, da voznik vsake toliko časa za sekundo ali dve zapre oči. In pri tem naglo zmanjša hitrost, da spremeni ritem vožnje.

ZA RAZVEDRILO

TOLAŽBA

— Tako majhna klobasa in 90 dinarjev. Pa še smrdi povrh.
— Vidite, če bi bila večja, bi se bolj smrdela...

NENAVADNA STATISTIRA

Dnevna izdaja časopisov na 1000 prebivalcev

— Kaže, da je naš kurjač zopet zaljubljen...

FRANK OWEN:

EDDIE CHAPMAN PRIPOVEDUJE

Kasneje sva se s Freddijem sprla in začel sem se bratiti z nekim burmanskim fantom, Nickijem, čigar oče je bil sodnik. Nickie je bil brez živcev in izkazal se je kot imeniten pajdaš. In vse je šlo gladko od rok do dne, ko sem zapustil svoje stanovanje izza Burnington Arcada in sklenil poslovno obiskati Škotsko. Za prizorišče operacije sva izbrala Edinburgh, združna veleblagovnica pa je bila najin cilj v tisti noči.

Nastaniła sva se v nekem hotelu in zvečer vdrla v veleblagovnico. Pripravljali sem se, da bi z eksplozivom vlomil v dve velikanski blagajni, Nickie in neki drugi fant, Phil, sta stražila pri izložbenih oknih. Peter, moj šofer, je sedel v avtu na nasprotni strani ulice in čakal na znamenje, da bi pognal v tek akumulator in s tem pridušil vzbuh eksplozije. Vse je šlo gladko od rok in že sem šel odpret stekleno okence na stropu, skozi katero naj bi pobegnili. Okence je bilo trdno zaprto. V jezi sem ga razbil. Tedaj pa — je policaj, ki je patroljiral po cestah, z baterijo posvetil skozi steklena vrata.

Nickie se je prestrašeno odmaknil pred izdajalsko bleščavo, pri tem pa se spotaknil ob kup konzerv nedaleč od vrat. Te so treščile ob tla s peklenim žveketom. Tisti hip je privozil mimo tudi policijski patroljni avtomobil. Pri priči se je začel trušč in hrušč, policijske piščalke so predirljivo žvižgale, trobente so trobile, policaji so streljali in avtomobili so se urno obračali.

Pobegnili smo v vsej naglici. Preplezali smo visok zid, ki obdaja združno veleblagovnico, toda ko je skočil na železniške tirne, si je Phil zlomil nogo. Jaz sem skočil

na mimo vozeči tovorni vlak, ki je odpeljal okrog polnoči in se ujel za odbijače. Tudi Nickie je pobegnil. Petru se je posrečilo neopaženo odpeljati avto in vsi trije smo se potem srečali v hotelu. Edino Phila so prijeli. Nič za to, zdaj je šlo za nas preostale, za to, kako pobegniti v Anglijo. Ob treh zjutraj smo plačali račun. To je bil droben izraz poštenosti, ki se nam ni izplačal. Urno smo zapustili Edinburgh. Prispeli smo že do Scotch Cornerja, ko nas je prehitel policijski avto. Čez živo mejo sem skočil v praprotje, se spotaknil in padel in policaji so me zgrabili. Ko so našli v prtljajniku avtomobila na ducate palic gelnit, se jim je zasvitalo, da so na sledi imenitni zadevi. Nazaj na Škotsko so nas odpeljali v lisicah.

Mi štirje smo ležali v edinburškem zaporu in čakali na razpravo. Medtem je moj advokat zavohal, da se škotska in angleška policija gledata po strani. Zahteval je, naj me proti kavciji izpuste za štirinajst dni in zahtevo so začuda sprejeli. Vendar so izpustili samo mene. Odpotoval sem v London in od tam poslal denar, da bi tudi svoje tovariše spravil iz zapora. (Na Škotskem je treba položiti gotovino; o pismenem jamstvu ni govora.)

Ko so fantje prispeli v London, so se pri priči zbrali na posvet. Phil je sklenil, da se jim ne bo pridružil. Oni pa so se zmenili, da bodo kavcijo pustili v nemar, zapustili Anglijo in se na hitro roko dokopali do še več denarja.

Neki moj znanec je rekel, da nas bo lahko spravil na kako ladjo, namenjeno v Južno Ameriko, samo če se mu bo posrečilo priti v Monte Carlo.

V naglici sem organiziral vlome. Serija eksplozij, diskretni namig na bližnjo bliskovito vojno je omajala zupanje Londončanov v varnost lastnine. Scotland Yard je svatoko prebrskal podzemlje, napravil racije po vseh nočnih klubih in prodri v Umazano štirjaško miljo. Kifelci so natanko vedeli, koga iščejo. Nobenega dvoma ni bilo, kateri izvedenci so na delu. Vsakogar izmed nas je čakalo

dvanajst let prisilnega dela, če bi ostali v deželi samo še osemindeset ur.

Voznih listkov nismo imeli. Moja prijateljica, jaz, Peter in Nickie smo skočili v neko letalo, namenjeno na otoke v Rokavskem prelivu z namenom, da bi potem nadaljevali pot v Južno Francijo. V hotelu »De la Plage« na otoku Jersey smo se predstavili kot filmski delavci; hotelir je bil, kot je kazalo, zadovoljen.

Zatem se je pripetila ena izmed tistih stvari, o katerih sanjajo policaji: zavohali so nas zaradi stekleničke parfuma, ki jo je poslal po pošti nekdo iz naše družine svojemu dekletu v Anglijo. Podpisal se je s celim imenom in to je skupaj s poštnim žigom policiji zadostovalo.

V nedeljo, aprila 1939. leta so se med kosilom v pritičju vrata hitro odprla in v dvorano so pridrveli detektivi z rjavimi klobuki jerseyjske policije na glavah. Bil je to melodramatičen prizor. Skočil sem skozi okno in pohitel v kreber ter se skrtil v neki šoli. Šola je bila prazna, ker je bila nedelja, in policija me ni našla. Našel sem dežni plašč, ga oblekel in zatem hladnokrvno odšel nazaj v mesto.

Namenil sem se v neki ne ravno prijetno dišeči pension. Hišnici sem rekel, da sem strojnik na eni izmed ladij v pristanišču, najel sem sobo in legel na trdo posteljo. Hišnica mi ni bila posebno všeč. Kaj kmalu pa so moje simpatije do nje povsem spahnele.

Naslednje jutro, ko sem šel na ogled, sem se znašel tako rekoč pred vrati policijske postaje. Gledal sem, kako policaji vstopajo in izstopajo. Natanko na nasprotni strani ulice je stal kiosk prodajalca časopisov in pred njim so bile z velikimi črkami napisane najnovejše novice:

»Razburljiv dogodek v jerseyjskem hotelu«.

Stopil sem tja in kupil časnik; strmel sem v svojo lastno fotografijo in živahno napisano poročilo o dogodkih prejšnjega dne.